

ΑΣΜΑ ΗΡΩΙΚΟ ΚΑΙ ΠΕΝΘΙΜΟ ΓΙΑ
ΤΟΝ ΧΑΜΕΝΟ ΑΝΘΥΠΟΛΟΧΑΓΟ ΤΗΣ
ΑΛΒΑΝΙΑΣ

Απόσπασμα Ε'

"Ηλιε δέν ἦσουν ὁ παντοτινός ;

Πουλί δέν ἦσουν ἡ στιγμὴ χαρᾶς πού δέν καθίζει ;

Λάμψη δέν ἦσουν ἡ ἀφοβιὰ τοῦ σύγνεφου ;

Κι ἐσὺ περβόλι ὠδεῖο τῶν λουλουδιῶν

Κι ἐσὺ ρίζα σγουρὴ φλογέρα τῆς μαγνόλιας!

"Ἐτσι καθὼς τινάζεται μέσ' στὴ βροχὴ τὸ δέντρο

Καὶ τὸ κορμὶ ἀδειανὸ μαυρίζει ἀπὸ τὴ μοίρα

Κι ἕνας τρελὸς δέρνεται μὲ τὸ χιόνι

Καὶ τὰ δυὸ μάτια πᾶνε νὰ δακρῦσουν —

Γιατί, ρωτᾶει ὁ αἰτός, ποῦ 'ναι τὸ παλληκάρι ;

Κι ὅλα τ' αἰτόπουλ' ἀποροῦν ποῦ 'ναι τὸ παλληκάρι!

Γιατί, ρωτᾶει στενάζοντας ἡ μάνα, ποῦ 'ναι ὁ γιός μου ;

Κι ὅλες οἱ μάνες ἀποροῦν ποῦ νά 'ναι τὸ παιδί!

Γιατί, ρωτᾶει ὁ σύντροφος, ποῦ νά 'ναι ὁ ἀδερφός μου ;

Κι ὅλοι του οἱ σύντροφοι ἀποροῦν ποῦ νά 'ναι ὁ πιὸ μικρός!

Πιάνουν τὸ χιόνι, καίει ὁ πυρετός

Πιάνουν τὸ χέρι καὶ παγώνει

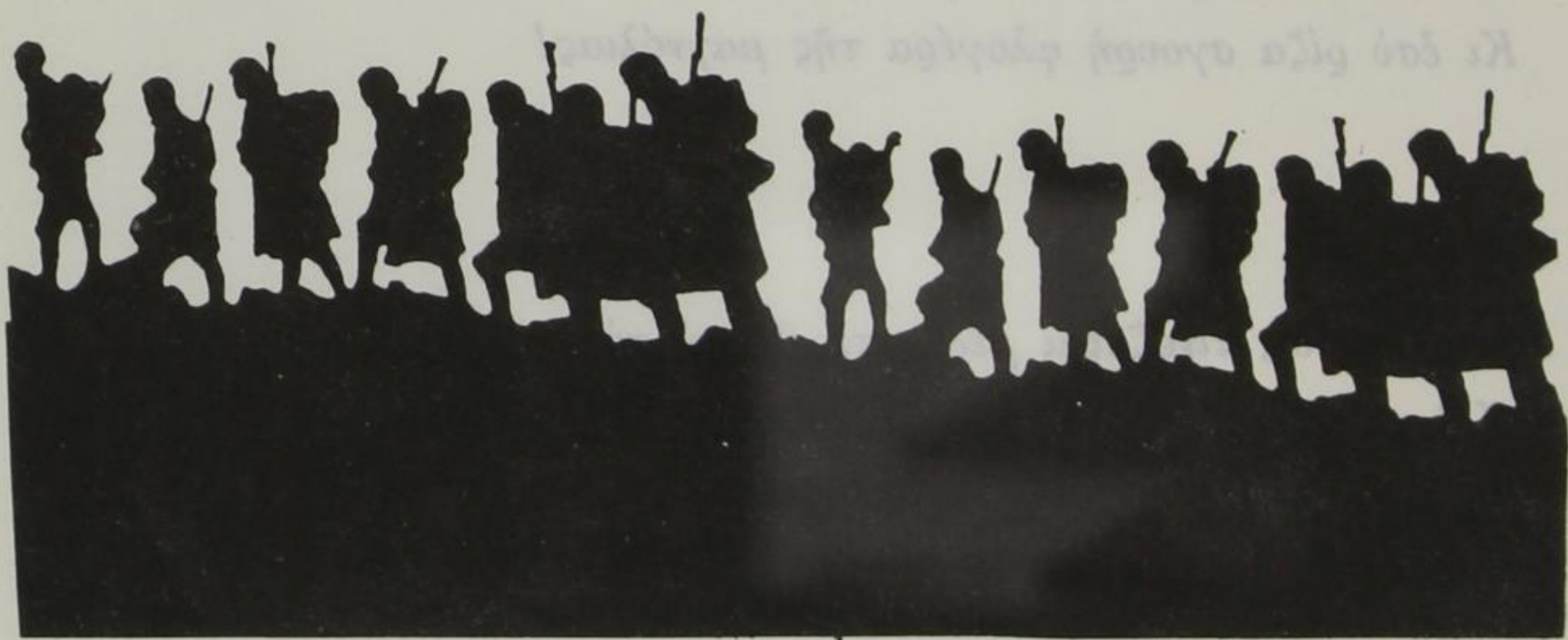
Πᾶν νὰ δαγκάσουνε ψωμὶ κι ἐκεῖνο στάζει ἀπὸ αἷμα

Κοιτοῦν μακριὰ τὸν οὐρανὸ κι ἐκεῖνος μελανιάζει

Γιατί γιατί γιατί γιατί νὰ μὴ ζεσταίνει ὁ θάνατος

Γιατί ἓνα τέτοιο ἀνόσιο ψωμὶ

Γιατί ἓνας τέτοιος οὐρανὸς ἐκεῖ πού πρῶτα ἐκατοικοῦσε ὁ ἥλιος!

28 Οκτωβρίου 1940

Κάθε χρόνο, στις 28 Οκτωβρίου, γιορτάζουμε το ηρωικό Έπος του 1940. Για την Ακριτική μας περιοχή, η Επέτειος αυτή, έχει ιδιαίτερο ενδιαφέρον γιατί εδώ, από την αρχή της εισβολής, ο επιδρομέας έρριξε μεγάλες δυνάμεις από τη βάση της Ερσέκας με σκοπό να φτάσει γρήγορα ως το Μέτσοβο.

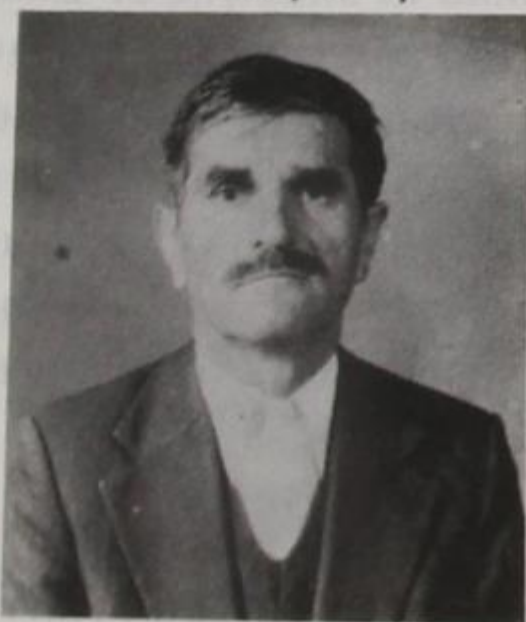
Τα επιτελικά σχέδια του Μουσολίνι αποδείχτηκαν μάταια και όλη η μαχητική ορμή των επίλεκτων μελανοχιτώνων του νεόκοπου Καίσαρα της Ρώμης, εκτονώθηκε στις πα-

ρυφές του Σμόλικα και στα φαράγγια των ποταμών Σαραντάπορου – Αώου. Όλ' αυτά είναι γνωστά και θ' αποφύγουμε την επανάληψή τους παραθέτοντας σήμερα από τις στήλες του περιοδικού μας τις αφηγήσεις μερικών συμπατριωτών μας, που έζησαν τα ιστορικά εκείνα γεγονότα.

Οι διηγήσεις τους είναι από προσωπικά βιώματα, ατόφιες, κι εμείς απλώς κάνουμε την καταγραφή τους.

Σ.Ε.

Αφήγηση Σπύρου Γαλάνη από το Κεράσοβο

«Η ιστορία της Ελλάδας, ιδιαίτερα η εποποιία που μιλάμε, δεν είναι κούφια λέξη χωρίς σημασία. Αν στο τηγάνι, που βράζει γνήσιο λάδι, πέσει έστω και μια μικρούτσικη σταγόνα νερού, αμέσως θ' αντιδράσει και με κρότο θα σκορπίσει, με κίνδυνο να σε τυφλώσει. Κι όταν μιλάμε για Έπος, που ξεκίνησε από το Μολών Λαβέ και ξευτέλισε αυτοκρατορίες: Πέρσικη, Τούρκικη κλπ. και τον ιταλικό φασισμό, είναι ντρο-

πή να μιλάμε για κατεργαριές και εξυπνάδες σήμερα, έστω κι αν είναι και σπίθες.

Το Έπος γράφεται σε κρίσιμες στιγμές για την πατρίδα, όπως στη συγκεκριμένη περίπτωση από Αξιωματικούς σαν τους Δαβάκη – Διάκο – Σπυρόπουλο κι άλλους χιλιάδες Έλληνες ήρωες.

Ο λοχαγός Σπυρόπουλος στη μάχη, στον Άη Λιά (Φούρκας), κατάργησε το στρατιωτικό κανονισμό και μπήκε πρώτος μόνος του, χωρίς να προωθήσει ανιχνευτές, με το σακκίδιο γεμάτο χειροβομβίδες, αλλού έρποντας κι αλλού όρθιος, δείχνοντας το προσωπικό του παράδειγμα σ' όλους τους στρατιώτες του λόχου του, σαρώνοντας κάθε εμπόδιο, με τις χειροβομβίδες εμπυχώνοντάς τους, κερδίζοντας την εμπιστοσύνη και το φιλότιμο για να κορυφωθεί ο ενθουσιασμός σε μεθύσι στο σημείο της εφόδου κι ακριβώς εκείνη τη στιγμή που όλα τα πυρά του εχθρού ήταν στραμμένα στο λόχο του, παρουσιάστηκε

και ο δικός μας λόχος που είχε καθυστερήσει λίγο.

Βγήκαμε στ' αριστερό αντέρισμα, πλευροκοπώντας τον εχθρό, σκορπώντας το θάνατο και τον πανικό, για να τραπεί σε άτακτη φυγή, αφήνοντας κορμιά και τραυματίες κι αιχμαλώτους στον τόπο της μάχης.

Είχαμε τύψεις – ο λόχος μας – που ο δεύτερος λόχος είχε εμπλακεί σε μάχη με τον εχθρό γρηγορότερα από μας και τρέχαμε να προλάβουμε να βοηθήσουμε το συνάδελφο λόχο, να ταχθούμε αλληλέγγυοι, ν' αποσπάσουμε τα πυκνά καταιγιστικά πυρά που δέχονταν.

Κι εδώ έγινε το θαύμα. Εμείς απ' την πλευρά μας περήφανοι γιατί ξαλαφρώσαμε τους συναδέλφους μας απ' το βάρος που είχαν δεχτεί αυτοί από την πλευρά τους, που ήρθε ενίσχυση στην κρίσιμη στιγμή, ξέσπασαν από ενθουσιασμό, το συνηθισμένο για τους Έλληνες ΑΕΡΑ νίκης κι έλα να συγκρατήσεις τον Έλληνα σ' αυτό το σημείο έξαρσης.

Κι ούτε υπάρχει μεγαλύτερη περηφάνεια από το να παίρνεις μέρος σε τέτοιες στιγμές. Να βλέπεις στρατιώτες Αυτοκρατορίας να το βάζουν στα πόδια· άνδρες 20 – 25 χρονών που τρέχουν σαν μικρά παιδιά να κρυφτούν κάτω από την ποδιά της μάνας τους και να μην έχεις την ευκαιρία να ξαπλώσεις να ξεκαρδιστείς από τα γέλια για το γελοίο θέαμα των μαντραχαλάδων, αλλά να κατέχεσ από μανία για εκδίκηση που τόλμησαν να μολύνουν τον τόπο μας.

Αν όλα αυτά εξελίχτηκαν τόσο ευνοϊκά εκτελώντας όλοι μαζικά το πατριωτικό καθήκον με τη συναδελφική αλληλεγγύη στη διλοχία μας, δυστυχώς, τελείως αντίθετα συνέβηκε στο απέναντι ύψωμα, στο «Ρωμιό» που ο «ήρωας» της Μ. Ασίας

(Κοντάρας) αρκέστηκε να στείλει μόνο έναν οδηγό απ' το λόχο του να δείξει το δρόμο του Διάκου στο Γολγοθά...

Το βράδυ καταλήφθηκε ο Αη Λιάς και την επομένη πρωί πρωί έφθασε ο Δαβάκης με το επιτελείο του στην πρώτη γραμμή με μας. Οι Ιταλοί κυκλοφορούσαν στο «Ταμπούρι» και ξαφνικά παρουσιάζεται μια μάζα Ιταλών που έρχονταν από το Καντσικο μαζί με Τουρκαρβανίτες.

ο Δαβάκης σηκώνεται όρθιος – παρά τη συμβουλή των άλλων να μην εκτεθεί – τους μίλησε αρβανίτικα να παραδοθούν κι εκεί δέχτηκε τη σφαίρα κατάστηθα κι έπεσε βαριά τραυματισμένος στα χέρια των ανδρών του.

Έτσι, γράφτηκε το Έπος. Τέτοιοι ήταν οι Αξιωματικοί που έγραψαν το Έπος· και τέτοιοι ήταν παντού και στη Γκραμπάλα – Καλαμά και στη Χειμάρα και στο Πόγραδετς και στην Κλεισούρα και στο Τεπελένι, αλλά κι όπου γης οι Έλληνες, έξω από την Ελλάδα στο Ελ Αλαμείν της Αφρικής, που ανάμεσα σε στρατεύματα διαφόρων κρατών (μαζί Αγγλικών και Αμερικάνικων) διακρίθηκαν και ξεχώρισαν για τον ηρωισμό τους και δικαιολογημένα αναγνωρίστηκε διεθνώς ότι «οι ήρωες πολεμούν σαν Έλληνες».

Έτσι γράφτηκε το Έπος!

Αφήγηση Γιάννη Τσιλογιάννη

από τη Δροσοπηγή ετών 63

«Με την κήρυξη του πολέμου εγώ ήμουν δεκαεφτά χρονών και βρισκόμουν στο χωριό μου. Οι Ιταλοί που είχαν φτάσει σύντομα στη Λυκόρραχη, διέλυσαν το τάγμα του Καντάρα. Μερικοί στρατιώτες συμπτύχθηκαν στο Δαβάκη. Εμείς αγναντεύαμε από τη ράχη και μετά κρυφτήκαμε

στον Άγιο Παντελεήμονα.

Σε καναδυό μέρες έφτασαν οι Ιταλοί στο χωριό και βγήκαν ως πάνω στα υψώματα. Άνοιξαν τα μαγαζιά και τα κανανλίμπα. Στο ύψωμα ψηλά ήταν ο λόχος του Καραγιώργη. Δυνάμεις από δικούς μας κατευθύνθηκαν προς την Λαγκάδα γιατί είδαν Ιταλούς που ρχονταν από κει. Οι Ιταλοί ήταν πολλοί και προχωρούσαν προς τη Φούρκα, Σαμαρίνα, Γομάρα (βουνό). Τότε μάθαμε ότι ήρθε ο Δαβάκης στα «Κριθάρια» Κάντσικου και τους χτύπησε από τον Αη Λιά.

Παραδόθηκαν εξήντα Ιταλοί και τους πήρε ένα τμήμα ελληνικό για το Εφταχώρι. Μάθαμε ότι ένας φασίστας Ιταλός τραυματίσε το Δαβάκη.

Σε λίγες μέρες οι Ιταλοί πήραν τον κατήφορο κι έφευγαν για την Αλβανία κυνηγημένοι απ' τους δικούς μας».

Αφήγηση Στέργιου Γ. Μάιπα από το Δίστρατο, ετών 73

«Το 1940 με τον πόλεμο της Ιταλίας, μετά την πιστοχώρηση των Ιταλών από την Κόνιτσα γίνονταν μάχη στο Λισκοβίκι.

Εγώ, συντροφιά μ' έναν άλλο βγήκαμε στο δάσος, πάνω απ' την Κόνιτσα όπου είχε γίνει μεγάλη μάχη.

Εμείς πήγαμε να δούμε τι έγινε εκεί. Προχωρούσα μπροστά, ανάμεσα στα πεύκα του δάσους. Άξαφνα ακούω κάτι κουβεντούλες· πλησιάζω και βλέπω Ιταλούς. Χωρίς να με πάρουν χαμπέρι γύρισα

πίσω και λέω στο συνάδελφο που μασταν παρέα: «εδώ μέσα είναι Ιταλοί». Πήραμε δύο ιταλικά όπλα που ήταν κάτω και προχωρήσαμε για τους Ιταλούς, εγώ από τη μια κι αυτός από την άλλη.

Πάινα από πεύκο σε πεύκο και όταν ζύγωσα φώναξα δυνατά:

– Κιαρατάδες Ιταλοί ψηλά τα χέρια. Ανοίγω το κινητό ουραίο χράκ χράκ – σφαίρες δεν είχα μέσα – αμέσως βλέπω σ' ένα σιάδι τους Ιταλούς να σηκώνονται όρθιοι. Αυτοί δε μ' έβλεπαν και θα νόμισαν πως ήμασταν πολλοί. Άφησαν κάτω ότι είχαν και δεγείχαν (όπλα χειροβομβίδες). Ήταν μια διμοιρία με ασύρματο, κάπου τριάντα νομάτοι.

Τους βάλαμε μπροστά – δυό εμείς, τριάντα αυτοί σε τριάδες – και βαδίσαμε για την Κόνιτσα. Τους παραδώσαμε στον υπομοίραρχο και φύγαμε».

Σημείωση:

Στους νεότερους μπορεί να φαίνεται απίστευτο πως δυό άτομα αιχμαλωτίζουν μια διμοιρία. Τέτοια περιστατικά έχουμε ακούσει πολλά από τους Ιταλομάχους του '40.

Με τις μάχες και τις κακουχίες είχαν ξεκοπεί πολλοί Ιταλοί στα βουνά και τα φαράγγια της περιοχής μας και με την πρώτη ευκαιρία παραδίδονταν, γλιτώνοντας έτσι και από τα βάσανα του πολέμου που συνεχίζονταν στ' Αλβανικά βουνά.

Σ.Ε.

Στείλτε μας ανταποκρίσεις, ειδήσεις, νέα από τις αδελφότητες της επαρχίας, από τα χωριά και το εξωτερικό. Οι στήλες του περιοδικού μας, πάντα ανοιχτές.

Τώρα που ο κουρνιαχτός της ακατάσχετης εκλογολογίας έχει κάπως κοπάσει, καιρός να καταγράψουμε κάποιες σκέψεις – δικές μας και άλλων – γύρω από το σημαντικό αυτό θέμα της εκλογής δημοτικών αρχόντων.

Γράφτηκε, ειπώθηκε, συζητήθηκε, τελικά διαπιστώθηκε ότι οι φετινές εκλογές κινήθηκαν σ' ένα κλίμα άγνωστο, λίγο πολύ, για την ελληνική πραγματικότητα. Έλειψαν οι βίαιες αντεγκλήσεις, οι απειλές και η κινδυνολογία, οι κομματικοί κλπ. μηχανισμοί, όσο μπόρεσαν, απέφυγαν το προσκήνιο και στα προγράμματα, στο βάθος που η στείρα προσωπική αντιπαράθεση και άρνηση άφηναν περιθώρια δημιουργικής σκέψης, αχνά ή εντονότερα, διατυπώθηκαν θέσεις.

Τι να συνέβη άραγε; Ορίμασε η πολιτική συνείδηση στο εκλογικό σώμα τόσο, ώστε όσα αρνητικά σημεία λίγα μόνο χρόνια πριν κατά τη διάρκεια των εκλογικών αναμετρήσεων να αποτελούν θλιβερή ανάμνηση;

Αρκετοί μίλησαν για αδιαφορία. Βαρέθηκε ο κόσμος, είπαν, τις απραγματοποίητες υποσχέσεις, βαρέθηκε το εκλογικό κομφούζιο, απογοητεύθηκε και σιγά – σιγά μεταβλήθηκε σε δέκτη παθητικό και αδιάφορο.

Η παθητικότητα και η αδιαφορία, όμως, ευτυχώς είναι ξένα προς τη θερμή ιδιοσυγκρασία του Έλληνα και αυτό αποδεικνύεται αρκετά καθαρά από τη μεγάλη προσέλευση στις κάλπες.

Γράψαμε παραπάνω ότι οι κομματικοί κλπ. μηχανισμοί, όσο μπόρεσαν, απέφυγαν το προσκήνιο, απέφυγαν να διεγείρουν τον κομματικό φανατισμό των οπαδών τους.

Από το παρασκήνιο, όμως, πέρασαν

τον ήπιο εκλογικό τόνο που γνωρίσαμε – τόπος κοινός – και αυτό ακριβώς είναι που δημιουργεί ερωτηματικά για το μέλλον.

Ερωτηματικά, γιατί, αν θυμηθούμε την αρκούδα και τον αρκουδιάρη, σε πολλούς δε βγάζεις απ' το μυαλό πως άμα ο «αρκουδιάρης» αλλάξει «χαβά», άμα αλλιώς βαρέσει το ντέφι του και η «αρκούδα» θα χορέψει ανάλογα. Το πρόβλημα είναι πως η αρκούδα κάποτε θα καταφέρει να ξεφύγει από την άμεση αυτή εξάρτηση, για να χορέψει το δικό της χορό.

Για να γίνει αυτό χρειάζεται προσπάθεια. Χρειάζεται μνήμη και γνώση.

Η μνήμη του σήμερα και του χθές, μαζί με τη γνώση και τη σωστή ενημέρωση, θα κλείσουν το δρόμο στις σειρήνες της στείρας αντιπαλότητας και θα συσπειρώσουν τις δυνάμεις του λαού γύρω από τα κοινά προβλήματα, η επισήμανση των οποίων και η λύση δεν θα επιδιώκεται πλέον με αρνήσεις, αλλά με θέσεις.

Είναι μια ευκαιρία και για τη μικρή μας πόλη, το ήπιο προεκλογικό – εκλογικό – μετεκλογικό κλίμα που επικράτησε να παγιωθεί και να μπει στην καθημερινή μας ζωή, στις σχέσεις μας, στις συζητήσεις μας στις διεκδικήσεις μας, στις διαφοonίες μας, παντού.

Χρειάζεται επαγρύπνηση.

Τίποτε δε σε βεβαιώνει πως το ποτάμι, που σήμερα κύλισε στην κοιτή του, θα συνεχίσει τον ίδιο δρόμο και αύριο και μεθαύριο.

Μέχρις εδώ σημειώσαμε τα θετικά του εκλογικού κλίματος, που ασφαλώς, δεν ήταν άριστο από κάθε άποψη. Ενδεικτικά, ως αδύνατα σημεία, αναφέρουμε την απaráδεικτη για συνειδητοποιημένους πολίτες ψηφοθηρία, που υποχρέωσε ίσως κάποιους στην υποκρισία, την υπέρμετρη προβολή του ατόμου έναντι του συνόλου.

Τα βάσανα των εκλογών

Οι κοινοτικές εκλογές, τα τελευταία χρόνια έχουν γίνει μεγάλο βάσανο για τα περισσότερα χωριά μας.

Οι επίδοξοι κοινοτάρχες καταρτίζουν τους συνδυασμούς τους με τα πρόσωπα που τους βολεύουν. Αυτά μπορεί να είναι ομοϊδεάτες, (στο ίδιο κόμμα), συγγενείς, άνθρωποι ιδεολογικά αντίθετοι (αλλά με μεγάλο σόι) και ό,τι ετερόκλητο φανταστεί κανείς.

Αντικειμενικός σκοπός του υποψήφιου Κοινοτάρχη, ο προεδρικός θώκος (φυσικά, υπάρχουν και εξαιρέσεις) με αρκετά οφέλη:

Πρώτα πρώτα ο τίτλος του κ. Προέδρου (οι μισοί Έλληνες έχουν αυτόν τον κολακευτικό τίτλο). Εκτός από το «οφίκιο» έχουμε και τη σύνταξη των 8 χιλιάδων, ύστερ' από θητεία οκταετή. Άλλο «δέλεαρ» για το προεδρικό είναι και οι πιστώσεις για τα Κοινοτικά έργα που κάνουν τον πρόεδρο και λιγάκι εργολάβο.

Απ' αυτά κι απ' αυτά, το προεδρικό αξίωμα, έγινε στις μέρες μας το «μήλον της Έριδος» σ' όλα σχεδόν τα χωριά και ομηρικοί αγώνες γίνονται γι αυτό. Σπάνια είναι τα χωριά που έκαναν ένα συνδυασμό, τα περισσότερα από δύο και πάνω.

Έτσι, ο αγώνας δρόμου μεταξύ υποψηφίων προέδρων γίνεται με φανατισμό. Χρησιμοποιούνται όλα τα μέσα: Υποσχέσεις, ρουσφέτι, πιέσεις, εκβιασμοί, λασπολογία κατά των αντιπάλων και ό,τι φανταστεί κανείς, αρκεί αυτό να μπορέσει να φέρει ψήφους στο συνδυασμό.

Συγγενείς δε μιλούνται μεταξύ τους, γειτόνοι έκοψαν την καλημέρα, συγχωρια-

νοί αλληλοϋποβλέπονται. Χαμός στα πιά πολλά χωριά...

Και να σκεφτεί κανείς ότι τα χωριά μας είναι τόσο αραιοκατοικημένα και σήμερα – περισσότερο από ό,τι στο παρελθόν – έχει ο ένας την ανάγκη του άλλου, αφού οι κάτοικοί τους είναι τόσο λίγοι...

Φαίνεται ότι εδώ επαληθεύεται η λαϊκή παροιμία: «Κακό χωριό τα λίγα σπίτια».

Καλό θα είναι, μετά τις εκλογές, να ξεχαστούν όλα σιγά – σιγά και μονιασμένοι όλοι στα χωριά να φροντίζουν για το γενικό καλό. Οι διχασμοί μας, οι φαγωμαρες είναι περιττή πολυτέλεια για τη μισοέρημη επαρχία.

Για τη μελλοντική αποτροπή τέτοιων καταστάσεων θα πρέπει να λάβει και η πολιτεία τα κατάλληλα μέτρα. Ένα απ' αυτά πρέπει να είναι η κατάργηση της περιβόητης σύνταξης. Μπορεί ο νομοθέτης να σκέφτηκε ότι μ' αυτόν τον τρόπο θα προσελκύσει περισσότερο κάποιον ν' ασχοληθεί με τα κοινά. Βλέπουμε όμως ότι το ενδιαφέρον παράγινε και όσοι είναι καταφερτζήδες ή έχουν μεγάλο σόι, τρέχουν σαν τις μύγες μες στο μέλι!

Ας καταργηθεί, λοιπόν, αυτός ο νόμος, μήπως σταματήσει και η κακοδαιμονία που βασανίζει τα χωριά κάθε παραμονή εκλογών. Επιτέλους, όταν κάποιος θέλει να προσφέρει στα κοινά, ας το κάνει αυθόρμητα, με ανιδιοτέλεια και πατριωτική διάθεση. Έτσι και τα τραγελαφικά που γίνονται σήμερα θ' αποφεύγονται σε μεγάλο βαθμό και καλύτερο έργο θα γίνεται από ανθρώπους που πραγματικά ενδιαφέρονται για τον τόπο.

Σωτ. Τουφίδης

της ομάδας, την αντιπαράθεση σε προσωπικό επίπεδο κ.ά.

Παρά τα όποια προβλήματα, όμως, η Τοπική Αυτοδιοίκηση, ένα όργανο σημαντικό και απαραίτητο για τη σωστή λειτουργία της δημοκρατικής μας πολιτείας, είναι ανάγκη να προχωρήσει το δρόμο της.

Τα καινούρια νομικά πλαίσια, οι νέοι καιροί, η σύγχρονη πραγματικότητα, μας επιτρέπουν να ελπίζουμε σ' ένα καλύτερο αύριο, όπου θα ζούμε συμφιλιωμένοι πάνω και πέρα από τις αντιθέσεις και τις διαφορές μας.

Ι.Τ.

Δημοτικές και Κοινοτικές εκλογές 12/10/86

Σε όλα τα χωριά της επαρχίας μας καταρτίστηκαν από δύο ή και τρεις συνδυασμοί (σε ελάχιστες περιπτώσεις, ένας συνδυασμός). Στην Κόνιτσα έγιναν 3 συνδυασμοί:

Ένας, με υποψήφιο δήμαρχο τον κ. Σπύρο Γκόντζο, που είχε την υποστήριξη του ΠΑΣΟΚ, ο δεύτερος με επικεφαλής τον κ. Γιάννη Γουσγούνη, υποστηριζόμενο από τη Ν. Δημοκρατία και ο τρίτος (Δημοκρατική Κίνηση) με υποψήφια δήμαρχο τη δίδα Χρυσούλα Χαλούλου και άτομα Αριστερά - Προοδευτικά και συμμετοχή κομμουνιστών.

Στις εκλογές της 12/10 έλαβαν:

- 1) Ο Συνδυασμός «ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΑΝΑΜΟΡΦΩΣΗ» (υποψ. δήμ. Γ. Γουσγούνης) 711 ψήφους.
- 2) Ο Συνδυασμός «ΑΝΑΝΕΩΣΗ - ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ - ΑΝΑΠΤΥΞΗ» (Σπ. Γκότζος) 567 ψήφους).
- 3) Ο Συνδυασμός ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ΚΟΝΙΤΣΑΣ (Χ. Χαλούλου) 283 ψήφους).

Επειδή κανείς από τους τρεις δε συγκέντρωσε την απαιτούμενη πλειοψηφία (50+1) οι εκλογές επαναλήφθηκαν την επόμενη Κυριακή 19/10 μεταξύ των δύο πρώτων συνδυασμών με αποτέλεσμα:

Ο Συνδυασμός των κ. Γιάννη Γουσγούνη έλαβε 813 ψήφους και ο Συνδυασμός του κ. Σπ. Γκότζου έλαβε 687 ψήφους. Λευκά 30. Ποσοστά 54,2% και 45,8% αντίστοιχα. Έτσι δήμαρχος στην Κόνιτσα εκλέγεται ο κ. Γιάννης Γουσγούνης και δημοτικοί σύμβουλοι από την πλειοψηφία οι: Γαϊτανίδης Χρήστος, Διαμάντης Σπ., Μίσσιος Ιωαν., Πηγαδάς Ευαγγ., Ρόμπολος Παν., Στεργίου Αθαν., Τζάλλας Παν.

Από τη μειοψηφία: Γκότζος Σπ., Βαγενάς Σωτ., Χατζηφραιμίδης Προδρ. και η επικεφαλής του γ' συνδυασμού Χαλούλου Χρ. Στον Α' γύρω έγκυρα 1561 άκυρα

- λευκά 17.

Στα χωριά της επαρχίας μας εκλέχθηκαν οι εξής Κοινοτάρχες.

Αγ. Βαρβάρα: Ζιάκκος Γρηγ.
Αγ. Παρασκευή: Κωσταντινίδης Λάζ.
Αετομηλίτσα (Δεν έγιναν εκλογές)
Αετόπετρα: Καρακατσάνης Χρ.
Αηδονοχώρι: Γκούρας Ιωσήφ
Αμάραντος: Μητσόπουλος Παναγ.
Άρματα: Σγούρος Παύλος
Βούρμπιανη: Σκούφιας Χαρ.
Γαναδιώ: Γιούτσος Μιχ.
Γοργοπόταμος: Παπαγεωργίου Συμεών,
Δίστρατο: Τσώνας Ιωαν.
Δροσοπηγή: Λέκκας Νικόλ.
Ελεύθερο: Σπανός Γεώρ.
Εξοχή: Πορφύρης Χαρ.
Ηλιόρραχη: Μάντζιος Φώτ.
Καβάσιλα: Νικολάου Σωτ.
Καλλιθέα: Λάκκας Βασ.
Καστανέα: Παπαχρήστου Δ.
Κεφαλοχώρι: Σδούκος Βαγγ.
Κλειδωνιά: Τζιουβίλλας Αθ.
Λαγκάδα: Αδάμος Δημ.
Μάζι: Κολιός Λέων.
Μελισσόπετρα: Κωτόπουλος Αθ.
Μόλιστα: Λέτσιος Ιωαν.
Μολυβδοσκεπάστο. Δάφνης Θωμ.
Μοναστήρι: Βέργος Αντ.
Οξυά: Τσίμας Ιωαν.
Πάδες: Κουφός Ανδρ.
Παλαιοσέλι: Τζίμας Στεφ.
Πηγή: Κόντος Ευάγ.
Πλαγιά: Παγούνης Χρ.
Πληκάτι: Βροϊκος Παύλ.
Πουρνιά: Κοντογιάννης Χρ.
Πύργος: Κωσταρέλλης Δημ.
Πυρσόγιαννη: Ζαφείρης Σοφ.
Φούρκα: Φράγκος Σεραφ.
Χιονιάδες: Λιάτσης Σπυρ.

Το περιοδικό μας εύχεται σε όλους τους Δημοτικούς και Κοινοτικούς άρχοντες της επαρχίας μας καλή θητεία και επιτυχία στο έργο τους για το καλό της Αυτοδιοίκησης και την εξυπηρέτηση του λαού. Οι στήλες του περιοδικού πάντα ανοιχτές για την προβολή θεμάτων και δικαίων αιτημάτων.

Αργοπεθαίνουν τα χωριά μας

Είναι μια διαπίστωση τόπος κοινός, που σέρνεται από χείλη σε χείλη τις ατέλειωτες χειμωνιάτικες νύχτες στα παλιά καφενεία, που κάποτε έσφυζαν από ζωή και κίνηση.

Οι δρόμοι το γοργό το πάτημα και στέρεο της νέας γενιάς το ξέχασαν. Συνήθισαν πια στο κουρασμένο και αβέβαιο περπάτημα αυτών που έζησαν και γέρασαν στον τόπο που τους γέννησε κι όσων στα γηρατειά στην πρώτη τους κοιτίδα γύρισαν να κλείσουνε τον κύκλο.

Σβηστήκανε οι παιδικές φωνές από τις σκάλες της αυλής, τις γειτονιές, τους κήπους. Κάποιοι πεσμένοι φράχτες, λίγα κλήματα – κι αυτά κλεισμένα σ' άγρια βλάστηση – κάποιοι κορμοί – υποψία δένδρων καρποφόρων, που σα σταυροί φαντάζουν στο διαβάτη, με το νερό να μουρμουρίζει δίπλα αχαλίνωτο λόγια παράξενα, κεντούν τη μνήμη, μα ώς εκεί, γιατί η εγκατάλειψη – μαύρο πουλί-στη σκέψη δεν αφήνει να ανθίσει ό,τι έζησε.

Τις Κυριακές λίγοι οι πιστοί στις εκκλησιές και τα σχολειά ολοχρονίς κλειστά. Ξαφνιάζονται τα καλοκαίρια κάποτε, όταν ακούν φωνές, και κάπου – κάπου ανοίγουνε διάπλατα τα μάτια τους να δούν, μα πριν προλάβουνε μένουν ξανά πεντάρφανα, το πίο πολύ με κάποιο φιλοδώρημα σφενδόνης.

Α! πως πονάς όταν ακούς τις γρίλιες τους να τρίζουν στο βοριά! Όταν στους δρόμους αντικρύζεις ράχες κυρτωμένες!

Αργοπεθαίνουν τα χωριά μας!

Κάθε μέρα ο πληθυσμός τους φθίνει χωρίς ελπίδα γυρισμού. Αιτία δεν είναι μόνον η έλλειψη δουλειάς. Είναι, βεβαίως, ο παράγοντας αυτός σπουδαίος, αλλ' όχι αποκλειστικός. Άλλαξαν οι συνθήκες διαβίωσης, οι απαιτήσεις, οι όροι ασφάλειας και οι οικονομικές προτεραιότητες. Κάποτε η ανάγκη προστασίας από τις αρπακτικές διαθέσεις του κατακτητή επέβαλλαν το κτίσιμο των χωριών σε τοποθεσίες ορεινές κι απρόσιτες, σήμερα όχι.

Κάποτε η οικονομία στηρίζονταν κατά κύριο λόγο στη γεωργία και την κτηνοτροφία (πρωτογενής οικονομία) σήμερα όχι.

Κάποτε τα λαϊκά πανηγύρια, οι γάμοι κι οι γιορτές δίναν απάντηση στο μεγάλο θέμα της διασκέδασης, σήμερα όχι. Μια αλυσίδα ατέλειωτη από «κάποτε» και από «σήμερα».

Γεγονός αδιαμφισβήτητο, λοιπόν, η ερήμωση των χωριών. Κι απ' αυτή την άποψη η παράθεση ενός διαχρονικού πίνακα με το μαθητικό δυναμικό των σχολείων της επαρχίας από το 1950 μέχρι σήμερα δεν έχει χαρακτήρα αποδεικτικό, αλλά είναι πράξη υποβοηθητική για το μελετητή του μέλλοντος, συνάμα δε καταγραφή που πολλές μνήμες των συμπατριωτών μας αναγνωστών θα φέρει στην επιφάνεια.

Τα σχολεία στο τέλος του πίνακα, μετά τη διαχωριστική γραμμή, ανήκουν εκπαιδευτικά στην περιφέρεια Κόνιτσας, πλην όμως τα χωριά ανήκουν σ' άλλη επαρχία:

ΠΙΝΑΚΑΣ

που παρουσιάζει το μαθητικό δυναμικό των σχολείων της περιφέρειας κατά τα τελευταία 36 χρόνια.

ΟΝΟΜΑ ΣΧΟΛΕΙΟΥ	ΣΧ. ΧΡΟΝΙΑ					1986 έκλεισε το....
	1950 - 51	1960 - 61	1970 - 71	1980 - 81		
ΑΓΙΑΣ ΒΑΡΒΑΡΑΣ	34	29	9	-	-	1975
ΑΓΙΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ	158	96	82	28	8	-
ΑΕΤΟΜΗΛΙΤΣΑΣ	-	17	2	-	-	1972
ΑΕΤΟΠΕΤΡΑΣ	54	56	34	21	12	-
ΑΗΔΟΝΟΧΩΡΙΟΥ	41	33	42	4	8	-
ΑΜΑΡΑΝΤΟΥ	79	64	17	-	-	1977
ΑΣΗΜΟΧΩΡΙΟΥ	13	27	10	-	-	1975
ΑΡΜΑΤΩΝ	35	23	23	12	-	1986
ΒΟΥΡΜΠΙΑΝΗΣ	18	25	18	7	7	-
ΓΑΝΝΑΔΙΟΥ	14	11	5	-	-	1970
ΓΟΡΓΟΠΟΤΑΜΟΥ	24	13	13	-	-	1978
ΔΙΣΤΡΑΤΟΥ	52	64	72	47	31	-
ΔΡΟΣΟΠΗΓΗΣ	31	96	46	13	-	1985
ΕΛΕΥΘΕΡΟΥ	33	43	24	16	-	-
ΕΞΟΧΗΣ	19	19	17	-	-	1980
ΗΛΙΟΡΡΑΧΗΣ	31	32	27	6	12	-
ΚΑΒΑΣΙΛΩΝ	30	19	19	3	-	1985
ΚΑΛΛΙΘΕΑΣ	44	32	33	25	17	-
ΚΑΛΟΒΡΥΣΗΣ	-	12	10	-	-	1980
ΚΛΕΙΔΩΝΙΑΣ	20	20	28	13	3	-
ΚΑΣΤΑΝΙΑΣ	64	40	19	-	-	1980
ΚΟΝΙΤΣΑΣ Α'	131	140	146	82	92	-
ΚΟΝΙΤΣΑΣ Β'	151	149	140	101	94	-
ΚΟΝΙΤΣΑ Γ'	-	58	41	89	133	-
ΚΕΦΑΛΟΧΩΡΙΟΥ Τ. ΛΥΚΟΡΡΑΧΗΣ)	-	34	42	18	23	-
ΛΑΓΓΑΔΑΣ	28	36	54	10	6	-
ΜΑΖΙΟΥ	60	58	51	29	12	-
ΜΕΛΙΣΣΟΠΕΤΡΑΣ	24	38	27	10	5	-
ΜΟΛΙΣΤΑΣ	15	13	16	-	-	1980
ΜΟΛΥΒΔΟΣΚΕΠΑ- ΣΤΟΥ	23	41	20	21	18	-
ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΟΥ	18	14	6	-	-	1970
ΝΙΚΑΝΟΡΟΣ	18	31	36	-	-	1978
ΟΞΥΑΣ	-	20	8	-	-	1975
ΠΑΔΕΣ	32	15	-	-	-	1970
ΠΑΛΑΙΟΣΕΛΙ	39	33	19	9	7	-
ΠΗΓΗΣ	49	55	22	9	7	-
ΠΛΑΓΙΑΣ	-	29	34	10	4	-
ΠΛΗΚΑΤΙΟΥ	-	29	27	11	6	-
ΠΟΥΡΝΙΑΣ	32	29	-	-	-	1970

Ανταπόκριση απ' την επαρχία

Ανάβουν ένα – ένα τα φωτάκια της μνήμης. Αρχαία λιθάρια πελεκημένα με σοφία κι αρετή, λιθόστρωτα σοκάκια και ξάγναντα όλο ζωή, νυχτέρια αγαπημένα σ' απάνεμα σπίτια χαράς, αγωνίες και θλίψεις και χαρές, ένα τοπίο που δακρύζει και γελάει.

Εσύ, ο παρατηρητής τώρα, χώρου και γεγονότων, διακρίνεις σαν σε σύθαμπο από καταχνιά: την άγρια εγκατάλειψη αυτού του χώρου που συνδέθηκε κάποτε μ' ένα κομμάτι της ζωής σου, κι ύστερα...

... καθώς εισχωρείς σ' αυτόν τον χώρο πυροδοτώντας όλους τους κρυμμένους πόθους και τις επιθυμίες σου, περιδιαβαίνεις απελπιστικά μόνος, ανάμεσα από ερείπια κι άθελά σου νιώθεις το βάρος να σε πιέζει ψηλά, πάνω στο στήθος.

Εδώ, αγάπησες μιαν άνοιξη, σ' αυτή τη ραγισμένη πέτρα ξαπόσταιναν κοπέλες, γυρώντας με φωνές, το δείλι απ' τη βρύση, στην πέρα τη στροφή του δρόμου ξεπρόβαλαν ξωμάχοι ταπεινοί αργά το γέρμα του ηλίου και μυστικές φωνές και μουσική από

κλαρίνα και βιολιά χυμούν μεμιάς και τρικυμίζουν το νευρασθενικό τοπίο.

Αόρατο κι ανθεκτικό πλέγμα τα σκέπασε όλα.

Σπίτια και δρόμους και φωνές κι ατίθασα και άναρχα μαβιά αγριολούλουδα στα ριζά των λιθαριών, επιτείνουν την παρατεταμένη ησυχία των δρόμων.

Εγκάρσιες τομές και μέσα κατοικεί η θλίψη.

Πέρα από καταλογισμό ευθυνών που οδήγησαν σ' αυτόν το μαρασμό, το μάτι που βλέπει κι ο νους που στοχάζεται, θα μετατρέψει την παράσταση σ' απαισιόδοξη σκέψη, καθώς σ' αντιπαράθεση πικρή με το παρελθόν του χώρου, θα διαπιστώσει για μια ακόμη φορά: την ερημία. Αλλοτινοί ανωθρόσκοντες καπνοί θα ξεπηδήσουν και θα κυριεύσουν τη σκέψη, που τρομαγμένη θα οπισθοδρομήσει και τελικά θα γαληνεύσει μακριά πιά, σ' ό,τι πλανερό – αυτό που θα ονομάσει σκοπό ή στόχο ή επιδίωξη – θα γανταζωθεί πάνω του, για να επιτύχει την ισορροπία της.

Τάσος Κανάτσης

ΠΥΡΣΟΓΙΑΝΝΗΣ	35	51	23	8	5	–
ΠΥΞΑΡΙΑΣ	16	15	10	–	–	1977
ΤΡΑΠΕΖΑΣ	7	11	6	–	–	1970
ΦΟΥΡΚΑΣ	52	37	18	9	9	–
ΧΙΟΝΙΑΔΩΝ	13	8	1	–	–	1970
.....						
ΑΓΙΟΥ ΜΗΝΑ	34	29	9	–	–	1974
ΑΡΙΣΤΗΣ	27	30	36	16	8	–
ΒΙΚΟΥ	–	10	10	13	–	–
ΓΕΡΟΠΛΑΤΑΝΟΥ	–	36	22	15	8	–
ΚΑΛΠΑΚΙΟΥ	–	73	92	51	43	–
ΠΑΠΙΓΚΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ	25	32	21	9	4	–
ΠΑΠΙΓΚΟΥ ΜΙΚΡΟΥ	13	21	–	–	–	–

Η ΖΕΡΜΑ (ΠΛΑΓΙΑ) ΚΟΝΙΤΣΑΣ ΣΗΜΕΡΑ

(Οδοιπορικό στο χωριό μου με την
ευκαιρία των Δημ. Εκλογών)

Ιωάννη Β. Τσάγκα

Μετά από αρκετά χρόνια η μεταφορά της κοινότητας ΖΕΡΜΑΣ (ΠΛΑΓΙΑΣ) ΚΟΝΙΤΣΑΣ στη νέα τοποθεσία ΚΡΟΥΣΙΑΝΑ της δικής της κοινοτικής έκτασης έγινε πραγματικότητα. Τα ΚΡΟΥΣΙΑΝΑ, που θα χτιζόταν το νέο χωριό το 1963, ως τοποθεσία κατάλληλη γι' αυτό το σκοπό, ήταν το «μήλο της έριδας» μεταξύ των φιλήσυχων κατά τα άλλα κατοίκων της για πολλά χρόνια, καίτοι: α) Η τοποθεσία είχε κριθεί από τις αρμόδιες υπηρεσίες της Νομαρχίας Ιωαννίνων, ως η πλέον κατάλληλη και β) Είχαν δοθεί οικόπεδα σε όλους τους μόνιμους κατοίκους πριν από πολλά χρόνια.

Τα ΚΡΟΥΣΙΑΝΑ, η σημερινή ΠΛΑΓΙΑ, δεν βρίσκονται σε χαμηλότερο υψόμετρο από την παλαιά ΠΛΑΓΙΑ, αλλά σε πλεονεκτικότερη από εδαφολογική άποψη θέση. Δεν υπάρχουν ρέματα γύρω από τον οικισμό και η κλίση του εδάφους δεν έχει την κατωφέρεια του παλαιού οικισμού. Το νέο χωριό της ΖΕΡΜΑΣ λούζει τώρα ο ήλιος από την ανατολή του μέχρι το «γέρμα του». Κτισμένο λίγο πιο πάνω από την Ιστορική κοινοβιακή Μονή Ζέρμας, με σχέδιο πόλης μοιάζει ν' αγκαλιάζει τις παρυφές του Γράμμου. Τα σπίτια όλα νεόκτιστα με τις τελευταίες προδιαγραφές της οικοδομικής τεχνικής και κτισμένα τα περισσότερα με το μεράκι των ίδιων των Ζερματινών μαστόρων, ο ασφαλτοστρωμένος δρόμος που ξεκινάει από το κέντρο του χωριού και πάει να ενωθεί με την κύρια α-

μαξωτή αρτηρία της ΚΟΝΙΤΣΑΣ – ΝΕΑ-ΠΟΛΗΣ, η ηλεκτροδότηση του, το σύγχρονο υδραγωγείο και το νεόκτιστο πολιτιστικό κέντρο δίνουν στον επισκέπτη την όψη ενός παράξενου χωριού πάνω στα Ηπειρ. βουνά. Στα βουνά που διαγράφηκε το έπος του 40 και ο εμφύλιος σπαραγμός. Τον φετεινό χειμώνα ολοκληρώνεται σχεδόν η μεταφορά όλων των μόνιμων κατοίκων. Τα τελευταία χρόνια, είναι αλήθεια, έγιναν πολλά, στο νέο χωριό. Υπάρχουν όμως ακόμα προβλήματα που πρέπει να βρουν την λύση τους τώρα. (π.χ. τηλεφωνική σύνδεση, Εκκλησία κλπ.). Οι εκλεγμένοι από την πλειοψηφία των Ζερματινών στο κοινοτικό συμβούλιο, ας προσπαθήσουν.

Ζέρμα (Παλιό χωριό)

ΜΙΚΡΗ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΔΙΗΓΗΣΗ

Προ ετών 300 – 350 χρόνια, επί τουρκοκρατίας, ο τούρκικος στρατός από τα Γιάννενα έστειλε με την πόστα μεγάλο χρηματικό ποσό στο Μέτσοβο, για τη συντήρηση του στρατού. Το πράγμα όμως είχε προδοθεί στους ληστές, οι οποίοι πήγαν και έκαναν καρτέρι στην ερημιά, όπου σταμάτησαν την αποστολή των τούρκων και τους πήραν όλα τα χρήματα. Στη συνέχεια εξαφανίστηκαν στα βουνά για να μη συλληφθούν.

Τους καταδίωξε όμως η Τούρκικη χουσιάδα (απόσπασμα τούρκικου στρατού) αλλά οι κλέφτες έτρεχαν ολοταχώς στα βουνά, όπου έφθασαν στους πρόποδες της Πίνδου, στο χωριό Προσγόλη (σήμερα Περιστερί) και χώθηκαν σε ένα πολύ πυκνό δάσος, για να ξεκουραστούν και να λημεριάσουν.

Ο Τούρκικος στρατός τους κατεδίωκε, ρωτώντας όποιον εύρισκε στους δρόμους μήπως είδαν τους κλέφτες, αλλά κανένας δεν τους έλεγε την αλήθεια.

Πέρασε ο στρατός έξω από το δάσος, χωρίς να ερευνήσουν μέσα αν κρύβονταν οι κλέφτες, και έτσι επέστρεψαν άπρακτοι στη βάση τους.

Οι κλέφτες, αφού πληροφορήθηκαν μετά ότι πέρασε η χουσιάδα έξω από το δάσος και δεν τους βρήκε, το θεώρησαν θαύμα και σωτηρία τους. Για ενθύμιο δε της σωτηρίας τους, έφτιακαν μια Εκκλησία στην άκρη στο δάσος, την οποία ονόμασαν Άγιος Αθανάσιος, η οποία είναι και η αρχαιότερη εκκλησία του Περιστερίου. Στην εκκλησία αυτή υπάρχουν παλιές βυζαντικές εικόνες, μεγάλης αξίας.

Σε κάποια πλευρά της εκκλησίας, υπάρχει γραμμένο το όνομα του Αρχιληστή, που λέγονταν καπετάν Βαγγέλης, σε ένδειξη ότι έγινε στις μέρες του και με τη φροντίδα του.

Τα παραπάνω μου τα διηγήθηκε ο γέ-

ροντας του Εκκλ. Γηροκομείου μάρμπα Θανάσης Κίτσιος 88 ετών.

Αχιλλέας Κολιός

ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΤΟΠΟΥ ΜΑΣ

Ο κ. Ν. Τσίπας, ο οποίος σταχυολόγησε από την εφημερίδα «ΗΠΕΙΡΟΣ», όσα αφορούν τη ζωή της Επαρχίας Κονίτσας κατά τα έτη 1913 – 1929, μας γράφει:

«Από το αρχείο του 1913 της αυτής Εφημερίδος παραθέτουμε την παρακάτω χαρακτηριστική ανταπόκριση δημοσιογράφου που δείχνει την μεγάλην και αποτελεσματική συνδρομήν, βοήθειαν και προετοιμασίαν των Γυναικών της επαρχίας μας κατά τους απελευθερωτικούς αγώνες».

22 – 9 – 1913 «Καθ' όλην την επαρχίαν Κονίτσης, οι κάτοικοι επιχειρούν εκδρομάς, γυμνάζονται, ανταλλάσσουν σκέψεις μετά των περιοίκων ασκούνται εις την σκοποβολήν και κάμουν να αντιλαλούν οι κορυφογραμμές και οι λαγκαδιές του Γράμμου από τα τραγούδια και ζητοκραυγάς και το βροντολάλημα των τουφεκιών. Είδαμε γυναίκες να σφίγγουν εις την αγκαλιάν των τα παιδιά των με το αριστερό χέρι και τα μάλιχνερ με το δεξιόν. Μήπως αναζεί το Σούλι;»

Από την εφημερίδα «ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ»

Πέμπτη 9 – 4 – 1925. Ο αστυνόμος Κονίτσης μετά την κατάργησιν της εκεί υποδιοικήσεως, έμεινεν απόλυτος άρχων των Ελληνοραγιάδων και ως τοιούτος έδειρεν έναν σωφέρ και τον έβαλε φυλακή ipso jure και εις ανώτερα κύριε Αστυνόμω Κονίτσης.

11 – 6 – 1925. Χθες την εσπέραν και ώραν 8 μ.μ. τέσσαρες χωροφύλακες πεζικού και ιππικού συνέπινον έξωθεν του συνοικιακού παντοπωλείου του κ. Παναγιώτη Ρόμπουλου. Κατά τύχην διήρχετο εκείθεν και ο Παναγιώτης Νικολόπουλος μετά των

Λτοχασμοί – Ονειρικές αχτίδες

αντίκρυ και κάτω από τις σκιές και τα φώτα

των βουνών της Κόνιτσας

του Γρηγόρη Κώστα,
Θεολόγου-γυμνασιάρχη

«Καθισμένος αντίκρυ στα καλά μου βανά,
θεωρώ και στοχάζομαι. Ωραίοι συνειρμοί
χρωμάτων,

Πραγμάτων ο κόσμος μας. Εντέλεια και
φως

Και λέω πως θα πρεπε να μην κατοικείται
από το ένοπλο μίσος, αλλά να είναι κήπος,
η ωραία εκκλησία του σύμπαντος κτίσμα-
τος.

Και μόνο επισκέπτες από άλλους πλανή-
τες, γυμνούς από κάλλος, να περνούν για
προσκύνημα».

«Νικηφόρος ΒΡΕΤΤΑΚΟΣ»

Αφήνοντας πίσω μου: Τον ανελέητο α-
γώνα των καθημερινών προβλημάτων, το
ψέμα που μεγαλώνει κάθε μέρα πίο πολύ
από τον τιμάριθμο της ζωής, τις συντε-
χνίες των αρριβιστών και των καιροσκό-
πων, τους αρουραίους στους υπονόμους
που ζούνε δίχως νόμους, την επιτυχία στη
ζωή με κάθε μέσο τη γραμματισμένη πονη-
ρία, τη διεστραμμένη ευφροσύνη των ανθρώ-
πων που κάνουν πηδήματα στο χάος της

τεσσάρων όνων φορτωμένων καυσόξυλα.
Επειδή δε εις εκ των όνων ηνόχλησεν ολί-
γον ένα χωροφύλακα, οι έτεροι επετέθησαν
κατά του δυστυχούς εργάτου ως λυσαλέοι
λύκοι και τον εξυλοκόπησαν αγρίως. Αυτά
είναι τα άστυνομικά όργανα της Κόνιτσας,
να περιφέρονται εις τους δρόμους μεθυ-
σμένοι και με τις καντάδες των...

9-7-1925. Προς τον Δ.Α. Ηπειρώτην Α-
θήνας: Πού στο διάβολο σου φύτρωσε αυ-
τή η ιδέα της ομοσπονδίας των εν Αθήναις
και Πειραιεί Κοινοτικών Ηπειρωτικών α-
δελφοτήτων! Άφησε τες καυμένες τες Η-

ζωής, τις κάλπικες υποσχέσεις των «μεγά-
λων δυνάμεων» που υπόσχονται τη διευκό-
λυνση ενός κόσμου που διαρκώς στενάζει
κάτω από την πείνα του ψωμιού, του νε-
ρού, της ελευθερίας, της κοινωνικής αδι-
κίας, της καταπίεσης, της αδιαφορίας στο
συνάνθρωπο καθότι το ανθρώπινο δάκρυ,
εδώ και κάμποσα χρόνια, έχει χάσει το
δρόμο του. Το καυτό ατσάλι, με το οποίο
κάθε μέρα ματώνονται οι λαοί. Τα πυρηνι-
κά που φωτίζουν τον πλανήτη μας και
μπορούν να τον καταστρέψουν 20 φορές.
Τους ανθρώπους που νομίζουν ότι έγιναν
θεοί προτού να γίνουν άνθρωποι. Τους κυ-
ρίους των κυρίων που με βόμβες και πυ-
ραύλους αιχμαλώτισαν τον πλανήτη μας,
χωρίς να θέλουν να κάμουν έναν ώριμο
διάλογο με τον κόσμο, ο οποίος διαρκώς
στενάζει και θέλει να σωθεί – που άθελά
σου ψιθυρίζεις τα εναγώνια λόγια του ποιη-
τή:

«Μοναξιά δίχως όρια σχηματίζουν
τριγύρω μου κάθε τόσο τα γεγονότα. Κι
αν μιλώ πού και πού, αυτό είναι για να
χω συντροφιά τη φωνή μου».

Τρέχω στα άγια χώματα της γενέτει-
ράς μου πατρίδας να προσευχηθώ σε ό,τι
άνθισε και βλάστησε με αίμα και θυσία
(γλώσσα, ήθη και έθιμα, τέχνη, δυναμική

πειρωτικές αδελφότητες ήσυχες. Επιτελούν
άριστα τον προορισμόν τους και μην θέ-
λεις να τες κάνεις μαλλιά κουβάρια. Σήμε-
ρα η κάθε Κοινοτική Ηπειρωτική αδελφό-
τητα θεραπεύει τες φιλοδοξίες της με το
Διοικητικό Συμβούλιό της. Αύριον όμως
που θα κληθούν όλες οι αδελφότητες και
θα κάνουν το Συμβούλιο της ομοσπονδίας,
ποιος θα πρωτογίνει πρόεδρος των ομο-
σπόνδων Προέδρων! Ο Βησιανιώτης! Ο
Βουρμπανίτης! Ο Τσερκοβιτσινός! Ο
Λαβδανίτης! Έπειτα για ποιον σκοπόν θα
βγει αυτό το καλοκύθι στη μέση;

χριστιανική παράδοση κλπ.) στην αγάπη με τούτο βράχο, εδώ και χιλιάδες χρόνια για περισυλλογή, ανάσα λυτρωμών και υπαρξιακή ταυτότητα.

Φθάνοντας το σούρουπο στα Γιάννενα τρέχω στο μώλο της Γιαννιώτικης λίμνης. Εδώ οι θύρες της ενόρασης είναι διάπλατες. Γιατί το κάθε τι διαθέτει ευαισθησία και τάξη που σε οδηγούν στο Δημιουργό. Αισθάνεσαι ότι το φως των μαρτύρων και των ηρώων που έρχεται μέσα από το χρόνο σμίγει σαν μια λειτουργία κάτω στα πόδια των Γιαννιώτικων βουνών.

Το σούρουπο εδώ σου δίνει μια γοητεία ολότελα ποιητική που σε οδηγεί σε μια νηφάλια μέθη. Η δε μυρωδιά που 'ρχεται από τη λίμνη και τα γύρω βουνά είναι μεθυστική. Τούτη δε τη μυρωδιά τη θυμάσαι από τα παιδικά σου χρόνια. Ξέρεις ότι είναι μοναδική, αλλά κάθε φορά που την ξαναβρίσκεις ανακαλύπτεις πόσο την είχες ξεχάσει, πόσο πολύ καινούργια είναι. Θέλεις να ξαπλώσεις στην ακρογιαλιά και να την ευχαριστήσεις για τα σπλάχνα της τα μυροβόλα, αλλά δεν μπορείς. Γιατί πρέπει να φθάσω στο χωριό, όπου με περιμένουν η γερόντισσα μάνα μου και οι υπόλοιποι δικοί μου.

Προχωρώντας για την Κόνιτσα – χωριό βρίσκεις ατόφια την ελληνική ιδέα. Την ιδέα αυτήν που αναδύεται από τα πελάγη και τα βουνά της Ελλάδας. Αυτήν την ιδέα που εκφράζεται με τον Όμηρο και τους τραγωδούς, με τον Πλατωνικό λόγο, με το χριστιανικό ύμνο, με το δημοτικό τραγούδι, με την ανάσταση και επανάσταση του γένους μας κατά της τουρκοκρατίας, με την εποποιία της εθνικής μας αντίστασης με τον εμφύλιο σπαραγμό που «όλος ο θεός της τραγωδίας εφάνη», αιώνιο σαράκι της φυλής μας.

Τέτοια εποχή στην Κόνιτσα και στο χωριό η ψυχή σου αισθάνεται μια βαθιά ανακούφιση, καθώς τα μάτια σου βυθίζον-

ται στην απέραντη θάλασσα της πράσινης ομορφιάς η οποία είναι κατάφυτη, στα βουνά στα λαγκάδια, στις χαράδρες, στις ρεματιές και στον κάμπο.

Έτσι οι δεδροϊσκιωτες πλαγιές των βουνών, το δροσερό κλίμα, το υψομετρικό ανέβασμα, τα κρυστάλλινα και γάργαρα νερά, οι μαγευτικές τοποθεσίες, τα ψηλά και αιώνια βουνά, που οι κορφές τους είναι τόσο όμορφες, ώστε νομίζεις ότι τις έκοψε το μαχαίρι του θεού, οι απότομες γρεμήλες, οι λόφοι, τα γούπατα, τα φαράγγια, οι χαράδρες του Αώου και του Βίκου, τα ποτάμια, οι λαγκαδιές, οι πετροπέρδικες, τα ταχύποδα ζαρκάδια, οι λύκοι, οι αλεπούδες, οι λαγοί τα καστανά και κόκκινα χώματα «το ερέχθειο των πουλιών με τους αιθέρες» σε κάνουν να νιώθεις ότι βρίσκεσαι σ' ένα πανέμορφο τοπίο για πρόγευση της αιωνιότητας.

Η δε φύση σε υποχρεώνει να συναισθανθείς τη σμικρότητά σου και τις αδυναμίες σου, ν' αποκολλήσεις την ψυχή σου από τα γήινα και φθαρτά και να αναζητήσεις το Λυτρωτή σου.

Αντικρύζοντας το Μοναστήρι της Μεγαλόχαρης του Στόμιου, στην καρδιά δυο βουνών, στήνεις μέσα σου κουβέντα με τον υμνωδό της Εκκλησίας και τον «αθεο» ποιητή Γιάννη ΡΙΤΣΟ, Πολίτη και ποιητή όλου του κόσμου:

«Χαίρε το πως μηδένα διδάξασα

Χαίρε πύρηνε στύλε

οδηγών τους εν σκότει...»

«Χαίρε αστέρος αδύμου Μήτηρ.

Χαίρε αυγή μυστικής ημέρας»

«... Τι όμορφη, Θέ μου, που `ναι η ζωή

Τι όμορφη μπορούμε να τη φτιάξουμε.

Τι όμορφη μπορεί να γίνει...»

Και αποκοιμιέσαι στην αγκαλιά του ονείρου και της σιωπής. Παράλληλα αναρωτιέσαι: Αφού τούτος ο κόσμος είναι τόσο όμορφος και αφού αυτή η ζωή είναι τόσο χαριτωμένης γιατί δε χαιρόμαστε την ο-

μορφιά τους. Και για τι τους έχουμε κρεμάσει όλα τα ψιμύθια του θανάτου!!

Η ζωή μπορεί να γίνει όμορφη αν συζούμε με την ιδέα – Θεός και τον άνθρωπο, αγωνιζόμενοι όμως και τις δύο έννοιες να τις κάνουμε μια, ώστε το «τι χαριτωμένο πράγμα είναι ο άνθρωπος όταν είναι πραγματικά άνθρωπος» του Μενάνδρου να γίνει ο μόνος αληθινός ορισμός.

Μέσα στις πανέμορφες χαράδρες του Αώου και του Βίκου που είναι κατάφυτες από πανύψηλα δέντρα, στέκεις τα καμαρώνεις, ακούς την ανάσα τους και τη ζωή που έχουν μέσα στις φλέβες τους – τρέχουν τα νερά τους ο Αώος, ο Βοϊδομάτης με σιγανό μουρμουρητό τραγουδώντας όμως το τραγούδι της βιασύνης. Γιατί βιάζονται να ποτίσουν το διψασμένο κάμπο της Κόνιτσας και τα ζώα της. Και για να συναντηθούνε με το Σαραντάπορο στη Μέρτζιανη και από εκεί να χαθούνε μέσα στην απέραντη κοινωνία της θάλασσας και των ωκεανών.

Εδώ αν και γνωρίζεις ότι ζεις σ' έναν κόσμο χαμένο από ηθικό θάνατο, σκέφτεσαι, ονειρεύεσαι, τραγουδάς και ελπίζεις. Γιατί η ζωή δεν τελειώνει στις επιτήδεια κατασκευασμένους όχθες της από τους επιτήδειους και ηθικά τυφλούς της γης, αλλά κινείται στο άπειρο, σε μια αιωνιότητα, η οποία μπορεί και πρέπει να γίνει κατανοητή μόνο με τη συμμετοχή μας σε μια παγκόσμια τρυφερότητα και επανάσταση της αγάπης, που θα ζουν και θα βασιλεύουν: Η δικαιοσύνη, η ειρήνη, η ισότητα, η αδελφότητα, η ηθική δημοκρατική ζωή, ο ηθικός ατομικός βίος, ο προγραμματισμός για την ευτυχία όλων των ανθρώπων.

Στα τέσσερα σημεία του ορίζοντα της Κόνιτσας απλώνονται τα ρημαγμένα χωριά της από την ξενητιά, την αστυφιλία της εμφυλιακής και μετεμφυλιακής καταστροφής.

Αλίμονο! «Εδώ που λαμπροκοπούσαν τα βουνά.

Κλαίει η Ελλάδα μυστικά».

Έχω τη γνώμη ότι είναι καιρός πια, οι αρμόδιοι φορείς της πολιτείας να κάμουν έναν ώριμο διάλογο με τον εναπομείναντα κόσμο αυτού του τόπου για την αξιοποίηση των πανέμορφων βουνών του, των χωριών του, των χαραδρών του Αώου και του Βίκου, των ιαματικών του πηγών των. .... των.

Γιατί μόνο έτσι θα υπογράψουν ευανάγνωστα την ταυτότητά τους και θα περπατήσουν ήρεμοι μέσα στην ιστορία.

Η αλληλογραφία μας

Αθήνα 10.9. 1986

Όπως κάθε χρόνο, έτσι και φέτος επισκέφτηκα το Δίστρατο, ένα απ' τα πιο γραφικά χωριά της Κόνιτσας. Ομολογώ ότι είδα κάποια πρόοδο και εξέλιξη. Το ποθούμενο όμως είναι να επιταχυνθεί ο ρυθμός αναπτύξεως τόσο απ' την Πολιτεία όσο και από την ιδιωτική πρωτοβουλία η οποία δε βοηθάει.

Έχω τονίσει και άλλοτε και επιμένω ότι μόνο μια τουριστική ανάπτυξη της Λάκκας Αώου θα σώσει τη φτωχή αυτή περιοχή. Υπάρχουν άφθονες φυσικές ομορφιές. Υπάρχει και η Βασιλίτσα το όμορφο αυτό βουνό που θα το ζήλευε και η Ελβετία!

Δεν υπάρχει όμως προσπέλαση από Δίστρατο προς Γρεβενά! Υπάρχει όμως λύση. Η Νομαρχία Γρεβενών να αναλάβει με την ΜΟΜΑ κατ' εξαίρεση χωρίς μελέτη να κατασκευάσει και τον υπόλοιπο δημόσιο δρόμο 15 περίπου χιλιομέτρων από Σμίξη μέχρι Δίστρατο.

Παρακαλείται ο κ. πρόεδρος της Κοινότητας με το Κοινοτικό Συμβούλιο και οι Σύλλογοι να κινητοποιηθούν.

Οι παραθαλάσσιες περιοχές αξιοποιήθηκαν. Ζουν απ' τον τουρισμό. Τα φτωχά χωριά μας ζητούν ισόρροπη ανάπτυξη με τις άλλες περιοχές της χώρας μας.

Απαιτείται προτεραιότητα στα έργα αναπτύξεως στις ορεινές αλλά ένδοξες περιοχές της πατρίδας μας.

Με τιμή

Ιωάννης Ε. Πίσπας

Ο κ. Πίσπας σωστά τοποθετεί τη λύση του προβλήματος της υπανάπτυξης της Λάκκας Αώου, στην αξιοποίηση των άφθονων φυσικών καλλονών της περιοχής. Με αφορμή το γράμμα του, έχουμε να προσθέσουμε ότι τα πέντε χωριά της Λάκκας, παρ' όλες τις αντιξοότητες, είναι χωριά ζωντανά με δυνατότητες οικονομικής ανάπτυξης, που θα στηρίζεται τόσο στην τουριστική αξιοποίηση, όσο και στην εκμετάλλευση του δασικού πλούτου της περιοχής.

Σήμερα, εξακολουθούν να βρίσκονται απομονωμένα, σχεδόν αποκομμένα από τον υπόλοιπο κόσμο. Το πρόβλημα παρουσιάζεται ιδιαίτερα οξύ στο Δίστρατο, το πιο απομακρυσμένο αλλά και πιο ζωντανό χωριό της Λάκκας. Αριθμεί περίπου 600 κατοίκους. Βασική αιτία του προβλήματος της απομόνωσης παραμένει, χρόνια τώρα, ο δρόμος, το μόνιμο αίτημα των κατοίκων. Δεκάδες κονδύλια έχουν διατεθεί. Κάθε χρόνο κατασκευάζονται κάποια σποραδικά τεχνικά έργα, κάποιες διανοίξεις γίνονται, για να ξανακλείσουν το χειμώνα από τις κατολισθήσεις, κάποιες μπουλντόζες δουλεύουν χωρίς να λύνεται το πρόβλημα οριστικά. Έτσι οι κάτοικοι του Διστράτου είναι αναγκασμένοι να διανύουν τα 50 χιλιόμετρα της απόστασης Κόνιτσα - Δίστρατο, σε διάστημα 3 ωρών, βάζοντας κάθε φορά σε κίνδυνο τη ζωή τους. Ταξιδεύουν 50 και 60 άτομα, πολλές φορές, σε λεωφορεία των 32 θέσεων. Ο δρό-

μος δύσκολος το καλοκαίρι, γίνεται θανάσιμη παγίδα το χειμώνα. Κι όμως αυτοί οι άνθρωποι πρέπει να μετακινηθούν. Τα παιδιά πρέπει να πάνε σχολείο στην Κόνιτσα, οι μάνες πρέπει να εμβολιάσουν τα μωρά τους ή να επισκεφθούν τον Παιδίατρο στα Γιάννενα. Οι ανάγκες είναι καθημερινές και καθημερινά οι κάτοικοι κινδυνεύουν να βρεθούν στο βάθος κάποιου βάραθρου. Μη ξεχνάμε πως δεν είναι λίγοι εκείνοι που γνώρισαν ένα τέτοιο τέλος.

Χρόνια τώρα οι άνθρωποι της Λάκκας διεκδικούν από την πολιτεία το δικαίωμά τους να ζήσουν ανθρώπινα στον τόπο τους, με έγγραφα και συνεχείς παραστάσεις στη Νομαρχία Ιωαννίνων, με διαμαρτυρίες στους αρμόδιους.

Απογοητευμένοι από την προοπτική αποπεράτωσης του δρόμου σύνδεσης με την Κόνιτσα, οι κάτοικοι του Διστράτου, στρέφουν τώρα τις προσδοκίες τους προς την Νομαρχία Γρεβενών. Ζητούν να κατασκευαστεί ο δρόμος των 15 χιλιομ. που χωρίζουν το Δίστρατο από το χιονοδρομικό Κέντρο Βασιλίτσας, με σκοπό να πετύχουν πρόσβαση προς τη Σμίξη και να συνδεθούν με τα Γρεβενά. Παλιότερα είχε διατυπωθεί και η άποψη να υπαχθεί το Δίστρατο διοικητικά στο Νομό Γρεβενών.

Τελειώνοντας τονίζουμε πως αν θέλουμε σήμερα να μιλάμε για αποκέντρωση, για ανάπτυξη της περιφέρειας, για συγκράτηση του πληθυσμού στις εστίες του, δεν έχουμε παρά πολιτεία και πολίτες να δραστηριοποιηθούμε και να αντιμετωπίσουμε το πρόβλημα συνολικά. Πρέπει να γίνουν σοβαρές μελέτες για την εκμετάλλευση των πλουτοπαραγωγικών δυνατοτήτων της κάθε περιοχής και για την οδική σύνδεση των απομακρυσμένων χωριών με τα κέντρα. Ο λόγος βέβαια δε γίνεται για μελέτες που μένουν συνήθως στα συρτάρια κάποιων νομαρχιακών γραφείων.

Σ.Ε.

«ΚΟΝΙΤΣΙΩΤΙΚΑ»

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ ΕΥΘΥΜΙΟΥ

Εν Αθήναις την 7 Μαΐου 1878

Προς

την ενταύθα Μακεδονικῶν Επιτροπῶν

Ο υποφαινόμενος Σίλβεστρος Καλιόρης, ηγούμενος της Μονῆς Ζέρμας της επαρχίας Κονίτσης, γεννηθεὶς ἐν Λεβαδείᾳ της Βοιωτίας και χειροτονηθεὶς ιεροδιάκων (sic) παρά του Αγίου Βοιωτίας Παΐσιου κατά το ἔτος 1849, διέμεινα ὡς τοιοῦτος μέχρι του 1854, ὅτε ξεράγη ἡ επανάστασις των ομόρων επαρχιῶν κατὰ της οθωμανικῆς Αυτοκρατορίας.

Μη δυνηθεὶς πλέον να μένω ενταύθα, καθὰ καταγόμενος ἐκ γονέων καταγόμενων ἐκ της Μακεδονίας ἀπήλθον εἰς Χαλκιδικὴν μετὰ του ἀρχηγού Τζάμη Καρατάσσου, ὅπως συναγωνισθῶ καγὼ ὑπὲρ των ποθουμένων μεγαλειῶν της Ελλάδος και παρευρέθην εἰς τρεῖς μάχας, ἤτοι εἰς την της Συκιάς, Παλυγήρου και Κουμνίτσης, εἰς ας και ἐπληγώθην εἰς τον ἀριστερόν μηρόν. Ἀλλ' ἐν τῷ μεταξύ τούτῳ, πιεσθείσης της Κυβερνήσεως τότε ὑπὸ των Δυνάμεων, ἀνεκάλεσεν τους ἀρχηγούς, διατάξασα αὐτούς να ἐπιστρέψωσιν οἰκαδέ ὅπερ ἐγὼ μη δυνάμενος να πράξω καθ' ὁ πληγωμένος ἔμεινα εἰς την Πάτριον δούλην πατρίδα μου (sic) ἐνθα μετὰ καιρόν χειροτονηθεὶς ἱερεὺς και προχειρισθεὶς Ἡγούμενος και Ἀρχιμανδίτης εἰς την Μονὴν της Ζέρμας, επαρχίαν του Αγίου Βελλάς και ὡς πνευματικὸς πατήρ της επαρχίας χρησιμεύσας, καθ' ἃ ἀποδεικνύεται ἐκ των εἰς χεῖρας μου ἐγγράφων, ἔμεινα μέχρι της νυν ἐκραγήσεως επαναστάσεως (1878) ὅτε δεν ἔλειψα και αὐθις να ὑπακούσω εἰς την φωνὴν της πατρίδος, καίτοι ἔχων συμπληρωμένον τον 50ὸν ἔτος της ηλικίας μου.

Ἐγκαταλείψας θέσιν και ἀναπαύσεις και σχηματίσας σῶμα ἐξ εθελοντῶν εἰς Τύρναβον της Θεσσαλίας, ἀνεπετάσαμεν την σημαίαν της ἐλευθερίας ἐν Μηλογόστη της Ἐλασσώνος.

Συνεννοηθεὶς δε μετὰ των Μακεδονικῶν Σωμάτων ἐν Ολύμπῳ ἀρχηγούντος

του κ. Δουμπιώτου, συνηγωνίσθην ὡς ἀποσπασμάταρχης αὐτοῦ εἰς πέντε διαφόρους μάχας, καθὰ προκύπτει ἐκ του εἰς χεῖρας μου εὑρισκομένου πιστοποιητικῶν του ἰδίου ἀρχηγού.

Ἦδη εὑρισκόμενος ενταύθα ἀνευ ἐνδυμασίας του σχήματος, περιερχομαι εἰς τας ἀγωνίας της πόλεως με τα φορέματα των επαναστατῶν και φέρω ἐπὶ των ὤμων ὡς επανωφόριον την τράγια κάππα.

Ἐκ τούτων πάντων παρακαλῶ την Σην Επιτροπὴν, ὅπως ευαρεστομένη και ἀναλόγως των ἀγῶνων μου, μοι χορηγήσει περιθάλψιν τινά, ἤτοι ἓναν ἱματισμόν του Σχήματός μου και μίαν θέσιν κατάλληλον, ὅπως πορίζωμαι τα προς τα ζην.

Ἐάν δε (ὅπερ δε πιστεύω) δεν εἶναι εἰς θέσιν ἡ Σεβαστὴ Επιτροπὴ να περιθάλψει ἄνθρωπον ἱερέα και ἀγωνιστήν, τότε παρακαλῶ θερμῶς να διαβιβάσει την παρούσα ὅπου δεῖ.

Ευπειθέστατος

Σίλβεστρος Καλιόρης

* Ἐκ του Ἀρχείου Στεφάνου Ν. Δραγούμη «Ἀνέκδοτα ἐγγράφα για την Επανάσταση του 1878 στη Μακεδονία».

Ἐκδοση Ἐταιρείας Μακεδονικῶν Σπουδῶν ἀριθ. 85, σελίδες 347 – 49.

Ἐφημερίς «Εὐβοία» 19 – 10 – 1878.

«Ὁ ἱερεὺς οὗτος τη συστάσει εὐσπλάχνων Ἐρετριέων, ἐζητήθη ὡς ἱερεὺς των Νέων Ψαρῶν, ἐνθα ὑπάρχει θέσις κενή».

Τις ὅμως δύναται να πιστεύσει ὅτι ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Χαλκίδος, καίτοι διατελῶν ἐν γνώσει των ἱερῶν τίτλων του στρατιώτου του Σταύρου και της ἀρετῆς, ἠθέλε παραγκωνίσει το θῦμα της επαναστάσεως χάριν συγγενούς του, ὅστις και εὐπορος εἶναι και καλῶς τοποθετημένος ἐκεῖ πλησίον. Ὑψούμεν φωνὴν ἀγανακτήσεως δια την προσγενομένην ἀδικίαν και απαιτούμεν ταχείαν θεραπείαν δια της προσηκούσης τοποθετήσεως του ἀναξιοπαθούντος ἱερέως».

Σημειώσεις: Ὁ Σίλβεστρος ἔτυχε βοηθημάτων χρηματικῶν ἐκ μέρους της ἐπιτροπῆς.

ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΑ

Φίλε και σεβαστέ και αλησμόνητε
Δημήτρη Χούψια

Ήρθαμε εγώ γύρω στο φέρετρό σου, μαζί με τα παιδιά σου, οι συγγενείς, οι γείτονες, οι φίλοι, οι χωριανοί, για να σου απευθύνουμε τον ύστατο χαιρετισμό και να σε προπέμψουμε στο αιώνιο ταξίδι σου.

Και δεν είναι τυπική η παρουσία μας στην Τελετή αυτή. Απορρέει από την ανάγκη που νιώθουμε να εκφράσουμε τα αισθήματά μας και τη βαθιά μας εκτίμηση στο πρόσωπό σου. Γιατί εσύ στάθηκες άξιος και γενναίος στη ζωή, υψώθηκες παράδειγμα χαρακτήρα ακέραιου και σωστού, στήθηκες αλύγιστος σε μανιασμένους αγέρηδες ανώμαλων καιρών.

Γι αυτό ήρθαμε.

Και δεν ήρθαμε να σε κλάψουμε. Γιατί καλώς εσύ έκλεισες ολόκληρο τον ανθρωπινό βιολογικό κύκλο και καθώς έπραξες σ' όλη σου τη ζωή ακέραιο το καθήκον σου σαν πατριώτης και σαν οικογενειαρχής, εσένα δεν σου αξίζουν δάκρυα. Ύμνοι δοξαστικοί σου πρόπον, τραγούδια εμβατήρια.

Είσαι ίσως ο τελευταίος Μπιζανομάχος που φεύγει από τη ζωή.

Νέος ενθουσιώδης, πατριώτης, αφήνεις το Σουδάν όπου είχες ταξιδέψει κι έρχεσαι στην Ελλάδα εθελοντής το 1912, για να πολεμήσεις στους Βαλκανικούς απελευθερωτικούς αγώνες. Μαχητής του Μπιζανιού το 1913, μπαίνεις νικητής στα Γιάννινα και συνεχίζεις τους αγώνες στή Μακεδονία για την απελευθέρωση των Ελληνικών εδαφών.

Το 1940 μεγάλος πια στην ηλικία δεν πήρες ενεργό μέρος στην νικητήρια εξόρμηση του Ελληνισμού. Αλλά σε συνέχεια και με όλα τα οικογενειακά σου βάρη, βρέθηκες στο πλευρό της Εθνικής μας Αντίστασης, ηθικός ενισχυτής του μαχόμενου λαού για την αποτίναξη της φασιστικής κατοχής.

Είχες την ατυχία να χάσεις πρόωρα τη σύντροφό σου. Η γυναίκα σου, η αλησμόνηστη Πηνελόπη Κόντου, έφυγε νέα από τη

ζωή. Και σύ, αφοσιώθηκες πλέον στα ορφανά παιδιά σου, δουλεύοντας σκληρά σε συνθήκες πολεμικές, σε συνθήκες ανώμαλες, σε χρόνους γενικής στέρησης, για να μεγαλώσεις την απορφανισμένη οικογένεια. Εργάστηκες μέχρι τα τελευταία σου χρόνια στην Κόνιτσα και στον Πειραιά, δούλεψες με όρεξη και αισιοδοξία και αποκατέστησες τα παιδιά σου. Πατέρας εσύ και Μάνα μαζί.

Ζώντας στον Πειραιά, ερχόσουν τακτικά στην Κόνιτσα. Την αγαπούσες, τη νοσταλγούσες. Κι ανεβοκατέβαινες περπατώντας παλικαρίσια κι απάνω από τα 90 σου χρόνια, ανεβοκατέβαινες στη αγορά και με τα πόδια έφτανες κι ως την Παναγιά, κι ως το Πεκλάρι, πράγμα που δεν τολμούν νεώτεροί σου.

Αλλά τον περασμένο Ιούλη, που σε επισκέφτηκα στο σπίτι σου στον Πειραιά και σε ρώτησε «πότε θα πάμε στην Κόνιτσα»

«Εγώ μια και καλή τώρα» απάντησες.

Το πρόβλεψες

Και να! Ήρθες τώρα εδώ στον τόπο σου, στα χώματα των προγόνων σου, για να συντροφεύουν τον αιώνιο ύπνο σου τα κελαηδίσματα των πουλιών της Τύμφης μας και ο αχός των νερών του Αώου.

Ξεκουράσου πια

αλλά καθώς στη ζωή σου στάθηκες άξιος και γενναίος, πατριώτης και οικογενειάρχης, δίκαιος και φιλόστοργος, έντιμος και ακέραιος τις αρετές σου αυτές τις αφήνεις κληρονομιά στα παιδιά σου και στα εγγόνια σου, που δίκαια θα νιώθουν περηφάνεια για τον πατέρα τους.

Έτσι η μνήμη σου, η μνήμη του Κονιτσιώτη, του Πεκλαρίτη Δημήτρη Χούψια θα μείνει χαραγμένη σε όλους μας και όσο ζούμε θα μας συντροφεύει σε όλη μας τη ζωή.

Αιωνία σου η μνήμη

(Εκφωνήθηκε από το Λάμπρο Βλάχο στην κηδεία του Δημήτρη Χούψια, που έγινε στις 23 Οκτώβρη 1986 από το μητροπολιτικό ναό Αγ. Νικολάου Κόνιτσας).

ΕΙΔΗΣΕΙΣ – ΚΡΙΣΕΙΣ – ΣΧΟΛΙΑ

• Την περασμένη χρονιά είχε αναληφθεί μια πρωτοβουλία για «ΜΟΥΣΙΚΗ ΠΑΙΔΕΙΑ» στα παιδιά της Κόνιτσας. Η πρωτοβουλία βρήκε πλατιά ανταπόκριση και, παρά τις δυσκολίες, με τη συμπαράσταση όλων σχεδόν των συλλόγων και φορέων της Κόνιτσας και του Δήμου, είχε αξιόλογα αποτελέσματα.

Η αρχή έγινε με την προοπτική σιγά – σιγά η προσπάθεια και η ευθύνη ουσιαστικότερης οργάνωσης π.χ. δημιουργία Δημοτικού Ωδείου – να περιέλθει στο Δήμο, ώστε η μουσική παιδεία να μη μείνει υπόθεση των λίγων, που κατανόησαν τη σημασία του εγχειρήματος ή μπόρεσαν να ξεπεράσουν οικονομικές δυσκολίες, αλλά να συμπεριλάβει όλα τα Κονιτσιωτόπουλα.

Μέχρι στιγμής ο Δήμος δεν μπόρεσε να υλοποιήσει την παραπάνω προοπτική.

Έτσι η προσπάθεια συνεχίζεται και φέτος στα περσινά πλαίσια, πλην όμως η μεγάλη συμμετοχή, σε συνδυασμό με την αδυναμία, εξασφάλισης δασκάλων για περισσότερες της μιας μέρες, κάνει το πρόβλημα οξύτερο.

Έχουμε τη γνώμη – καταγραμμένη άλλωστε πολλές φορές – πως η μουσική παιδεία στις μέρες μας, μέρες σύγχυσης και αβεβαιότητας, δεν είναι απλώς χρήσιμη, αλλά αναγκαία.

Μια τόσο αξιόλογη προσπάθεια θα ήταν κρίμα να εκφυλιστεί και να χρεωκοπήσει.

• Παράλληλα με την πρωτοβουλία για μουσική παιδεία, πέρυσι λειτούργησε στην Κόνιτσα, για πρώτη φορά, και Ανοιχτό Πανεπιστήμιο. Ήρθαν αξιόλογοι ομιλητές και η γενική εντύπωση είναι πως η προσπάθεια ήταν επιτυχής.

Αδυναμίες, που είχαν επισημανθεί, ό-

πως καθυστερημένη έναρξη των μαθημάτων και δυσκολίες στην εξασφάλιση ορισμένων ομιλητών, οι οποίοι είχαν δηλώσει συμμετοχή στο αντίστοιχο πρόγραμμα του Δήμου Ιωαννίνων, και υπολογίζονταν ότι θα αντιμετώπιζονταν έγκαιρα τη φετινή χρονιά, δεν ξεπεράστηκαν και έτσι τώρα βρισκόμαστε πάλι στο μηδέν.

Αν σκεφτούμε ότι ποτέ δεν είναι αργά έστω και καθυστερημένα, πρέπει να αναλάβουμε τις ευθύνες μας και να προχωρήσουμε αποβλέποντας στο καλύτερο δυνατό.

Ι.Τ.

ΝΕΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΑΤΡΙΔΑ

Από τις 7/9 το απόγευμα, πολύς κόσμος ανέβηκε στο Μοναστήρι του Στομίου όπου έγινε λειτουργία και το πατροπαράδοτο γλέντι με λαϊκά όργανα.

Το Τεχνικό – Επαγγελματικό Λύκειο Κόνιτσας στις Πανελλήνιες εξετάσεις είχε φέτος τις εξής επιτυχίες, στα ΑΕΙ – ΤΕΙ:

1. Σιάφης Γεώργιος, Πάντειος Αθηνών.
2. Αναστάση Ευτυχία Νοσ/κή ΤΕΙ Λαμίας.
3. Γεωργίου Χαρίκλεια Διοικ. Επιχ. ΤΕΙ Πάτρας.
4. Γιανέλος Θωμάς, Πληροφ. ΤΕΙ Αθήνας.
5. Γκαβίνος Σπυρ. Τεχν. Ιατρ. Οργ. ΤΕΙ Αθήνας.
6. Γκίκας Χρ. Συν. Οργ. Εκμ. ΤΕΙ Μεσολογγίου.
7. Μηλιώνη Αικ. Τουριστ. Επιχ. ΤΕΙ Λάρισας
8. Πάντου Δημ. Νοσ/κης ΤΕΙ Ιωαννίνων.
9. Γιαντσούλη Πολ. Νοσ/κης ΤΕΙ Αθήνας.
10. Σιμιτζής Αμ. Λογιτ. ΤΕΙ Κοζάνης
11. Τσώχος Απ. Ηλεκτρ. ΣΕΛΕΤΕ Αθήνας

Αποτελέσματα Γενικού Λυκείου Κόνιτσας
1η Δέσμη: Χατζημελετίου Κων/να, Δασο-

λογία Θεσσαλονίκης. Καβελίδης Πρόδρομος, Τοπογράφων Μηχανικών Θεσ/κης.

2η Δέσμη: Γκόγκος Χρήστος Οδο/κη Θεσ/κης. Παντελή Ελένη, Φυσικοθεραπευτών Θεσ/νίκης.

3η Γεωργάτη Ουρανία, Αρχαιολογικό Θεσ/νίκης, Βλάχου Βασιλική, Φιλοσοφική Ιωαννίνων

Πούλιου Φρειδερίκη Φιλοσοφική Ιωαννίνων

Κωστούλα Σοφία, Ακαδημία Σωμ. Αγωγής Αθηνών.

Μουλαΐδου Αννέτα, Παιδαγ. Ακαδημία Φλώρινας.

• Στις 25/9 έγινε εκδήλωση της Π.Ε.Α.Ε.Α. Κόνιτσας με φαγοπότι και γλέντι στο κέντρο «Δέντρο» για την 45 επέτειο του ΕΑΜ.

• Επιτέλους κάποιος βρέθηκε να ενδιαφερθεί για τη βρύση του Αη Γιάννη (είχαμε ξαναγράψει). Το Δασαρχείο Κόνιτσας διαμόρφωσε το γύρω χώρο, τοποθέτησε πέτρινη κάνουλα, ξύλινα καθίσματα κ.α.

Έτσι αξιοποιήθηκε αυτό το παραμελημένο κομμάτι στο μπασίδι της πόλης για να το χαίρονται ντόπιοι και ξένοι. Εκείνο που χρειάζεται τώρα είναι να περνά το απορριματοφόρο όχημα του Δήμου και να παίρνει τακτικά τα σκουπίδια. Στο Δασαρχείο αξίζουν συγχαρητήρια.

Όπως κάθε χρόνο, άνοιξε στις 20 Σεπτεμβρη και έκλεισε στις 26 το «Παζαρόπουλο» αφήνοντας στο Δήμο της Κόνιτσας το ποσό των 930.000 δρχ.

• Από καρδιά που ράβδιζε, έπεσε και τραυματίστηκε ο Η. Ντακουβάνος στο Κεράσοβο. Μεταφέρθηκε για νοσηλεία στο Νοσοκομείο Ιωαννίνων.

• Στις 16/10 έπεσε στις ψηλές βουνοκορφές της επαρχίας μας το πρώτο χιονάκι.

• Φέτος, λόγω καιρικών συνθηκών δεν έγιναν πολλά σταφύλια. Πάντως λίγο με τα ντόπια, λίγο με τ' αγοραστά της Θεσσαλίας, τα ρακοκάζανα ξαναμπήκαν στη φωτιά και μοσχομύρισαν οι γειτονιές από

το καινούργιο τσίπουρο.

• Από τους συμπατριώτες μας που ζουν στη Μελβούρνη της Αυστραλίας ιδρύθηκε σύλλογος με την επωνυμία: «ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟΣ ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΟΝΙΤΣΗΣ». Τους ευχόμαστε μακρόχρονη δράση και επιτυχίες στους σκοπούς του.

• Συνεχίστηκαν και κατά το φετινό καλοκαίρι οι ανασκαφές από επιστήμονες διαφόρων χωρών, στη σπηλιά Αγ. Αναργύρων του Βοϊδομάτη. Τα διάφορα ευρήματα (πέτρινα εργαλεία, οστά, αγρίων ζώων) παρουσιάζουν μεγάλο ενδιαφέρον για τους ειδικούς επιστήμονες.

• Στις αρχές Οκτώβρη έγιναν εκλογές στο Σύλλογο Γονέων του Γυμνασίου Κόνιτσας και εκλέχτηκαν: Τσιάγκης Ίκαρος, Πρόεδρος. Κουσιουρής Νικ. Αντιπρόεδρος. Ευαγγελίδης Βαγγ. Γραμματέας, Ζωγράφος Μεν. Ταμίας και Χατζηφραιμίδης Νικ. Μέλος.

• Μεταστεγάστηκε στο νεόχτιστο Δημαρχείο η Δημ. Βιβλιοθήκη Κόνιτσας, σε μεγαλύτερο χώρο με περισσότερες ανέσεις. Ας ελπίσουμε ότι θα αυξηθούν και οι αναγνώστες πίο πολύ τώρα...

• Αρχισαν στις 25/10 τα μαθήματα μουσικής όπως και πέρυσι. Θα διδάσκονται, με αμοιβή των δασκάλων από τους γονείς, κλασική κιθάρα και ακορντεόν, αρμόνιο. Οι μαθητές που δήλωσαν συμμετοχή, είναι γύρω στους 45.

• Με διήμερες εκδηλώσεις γιορτάστηκε η επέτειος του ΟΧΙ στην Κόνιτσα. Την παραμονή έγιναν ομιλίες στα σχολεία και το απόγευμα στην Πνευματική Στέγη παίχτηκαν σκέτς και διαβάστηκαν ποιήματα με πατριωτικό περιεχόμενο, από παιδιά του Κατηχητικού:

• Την 28η μετά τη Λειτουργία και τη Δοξολογία στο Ναό του Αγ. Κοσμά, ψάλλθηκε επιμνημόσυνη Δέηση στο Ηρώο της Πλατείας. Ακολούθησε παρέλαση όλων των Σχολείων και τμήματος Στρατού. Οι εκδη-

- Την 28η μετά τη Λειτουργία και τη Δοξολογία στο Ναό του Αγ. Κοσμά, ψάλλθηκε επιμνημόσυνη Δέηση στο Ηρώο της Πλατείας. Ακολούθησε παρέλαση όλων των Σχολείων και τμήματος Στρατού. Οι εκδηλώσεις συνεχίστηκαν με Δεξίωση του Λαού στο Δήμο και το απόγευμα η Λυκειάρχης δίδα Χαρά Μιχαηλίδου εκφώνησε τον πανηγυρικό της ημέρας στον κινηματογράφο «ΟΛΥΜΠΙΟ». Στις 6 μ.μ. επαναλήφθηκαν στην Πνευματική Στέγη τα σκέτς και οι διάφορες απαγγελίες.

- Τον Οκτώβρη έγινε η συγκομιδή του καλαμποκιού στον κάμπο του Αώου με αρκετά υψηλό ποσοστό παραγωγής.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

Γεννήσεις

Ο Παναγιώτης και η Ελένη Μουρεχίδη απόκτησαν στις 16/7/86 κοριτσάκι.

Ο Τάκης και η Γεωργία Ζωγράφου απόκτησαν στις 9/10/86 κοριτσάκι.

Στις 10/10 γεννήθηκε στα Γιάννενα το αγοράκι του Μάκη και της Νούλας Οικονόμου.

Κοριτσάκι στις 14/10 απόκτησαν, ο Βασίλης και η Όλγα Ζήδρου στην Κόνιτσα.

Βαφτίσεις:

Στις 19/10 ο Σπύρος και η Άννα Παπαβασιλείου βάφτισαν το αγοράκι τους που πήρε το όνομα Νικόλαος.

Γάμοι:

Στις 27/9 παντρεύτηκε στην Κόνιτσα ο Γιώργος Θ. Αναστασίου με τη Θεοδώρα Κεχαγιά από τις Σέρρες.

Θάνατοι

Πέθανε στην Ηγουμενίτσα ο Πυρσογιαννίτης πρωτομάστορας (εργοδηγός στα Δημόσια έργα) Δημοσθένης Φλίντρης

(μπάρμπα Δήμος), σε ηλικία 82 χρόνων και τάφηκε στο χωριό του.

- Στις 19/9 πέθανε και κηδεύτηκε στην Αγ. Βαρβάρα (Πλάβαλη) η Αθηνά Α. Ζιάκου ηλικίας 77 χρόνων.

- Πέθανε στην Αθήνα ο Θεόδ. Στρατσιαίνης και ταφθηκε στο χωριό του Κεράσοβο την 25/9 σε ηλικία 79 χρόνων.

- Η οικογένεια Δημ. Π. Τσίλη (Αθηνά) έστειλε στο Γηροκομείο Κόνιτσας 5.000 δρχ. αντί στεφάνου, στη μνήμη του Μιχάλη Γουσγούνη, που πέθανε στις 18/9.

- Την 6/9 πέθανε στην Κόνιτσα ο γνωστός έμπορος Δημ. Πούλιος, αιφνίδια σε ηλικία 49 χρόνων. Επίσης αιφνίδια πέθανε στις 11/9, ο Γιάννης Κυρίτσης (Μπαλέτσος) σε ηλικία 51 χρόνων.

- Στις 2/10 έγινε στην Πυρσόγιαννη η κηδεία της Μαρίας Δ. Γκοντή (78 χρόνων) και στις 5/10 ακολούθησε ο σύζυγος Δημ. Γκοντής 86 χρόνων.

- Στις 4/10 σε ηλικία 90 χρόνων κηδεύτηκε ο Γρηγόριος Κακαγιώτης, στο χωριό του Πυρσόγιαννη.

- Στο ίδιο χωριό κηδεύτηκε ο Ευθύμιος Βατσικαλής (76 χρόνων) που πέθανε στα Γιάννενα.

- Στις 7/10 κηδεύτηκε στο χωριό του ο Πυρσογιαννίτης Κων/νος Πανάγιος (88 χρόνων) που πέθανε στα Γιάννενα την 6/10.

- Πέθανε στο χωριό του ο πρόεδρος της Μόλιστας Θεοχάρης Λέτσιος την 12/10.

- Πέθανε στον Πειραιά την 22/10 ο 95 χρονος Δημήτριος Χούψιας και κηδεύτηκε στην Κόνιτσα την 23/10.

- Την 26/19 κηδεύτηκε ο Δημήτριος Γαϊτανίδης ηλικίας 33 χρόνων ύστερα από εγκεφαλικό επεισόδιο.

- Πέθανε και τάφηκε στην Κόνιτσα ο Πυρσογιαννίτης 89 χρονος Γιάννης Ζαφείρης την 26/10.

ΕΝΑ ΠΡΟΣ ΕΝΑ Α'

	A	B	Γ	Δ			
A	Π	Ο	Υ	Ρ	Ν	Ι	Α
	Λ	Δ	Ι	Ν			
B	Α	Ρ	Κ	Α			
	Β	Ο	Α	Τ			
Γ	Α	Λ	Β	Α	Ν	Ι	Α
	Λ	Ι	Ε	Σ			
Δ	Η	Κ	Ο	Υ	Ρ	Φ	Η

ΕΝΑ ΠΡΟΣ ΕΝΑ Β'

	A	B	Γ	Δ			
A	Β	Α	Σ	Ι	Λ	Ι	Κ
B							
Γ							
Δ							

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ: Α-Χωριό της επαρχίας μας που με το ίδιο όνομα υπάρχει και δέντρο καρποφόρο του δάσους. Β- Είναι τα εγκαταλειμένα υπάρια. Γ- Η χώρα αυτή ανακηρύχθηκε ανεξάρτητη στις 28- Νοεμβρίου του 1912. Δ- Το ψηλότερο σημείο του βουνού (τοπ. προσ. - με άρθρο).

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ: Α- Πατριδα του κασιότου 1/2, αυτή η πόλη, του πρώην οιοουμενίου πατριάρχη Αθηνάχαρα. Β- Η κοινότητα αυτή ιδρύθηκε τον Αύγουστο του 1919, σήμερα ονομάζεται Μεγαλοχώρι. Γ- Νέος οικισμός της επαρχίας μας (αίτια). Δ- Καταγανέσιατη, με μεγάλη διαφορά.

ΚΑΘΕΤΑ: Α- Η παλιά ονομασία του χωριού αυτού που το σημερινό του όνομα είναι... κάποια Αγία. Β- τέτοιο πουλί είναι η αγριόπαπια. Γ- Η παλιά Κορινθία (ονομ. - μαθαρ). Δ- Παράχρημα θυμαστικής.

ΚΑΘΕΤΑ: Α- Το χωριό μας αυτό, πεδινό για την επαρχία μας, τα τελευταία χρόνια έχει μεγάλη ανάπτυξη (επισκεψή). Β- Αντίτιμο μεταφοράς (οικ. πληθ. πρώτου γένους). Γ- Πρωτεύουσα νομού της Πελοποννήσου. Δ- Είναι πολλές φορές η πλαγιά ενός βουνού.

(Η λύση στο εγόμενο στεύχος)

ΚΑΛΤΣΟΥΝΗΣ Α. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
ΕΠΓ. ΜΗΧΑΝ/ΓΟΣ CLERCP.P.C.

- Μετά από μακρόχρονη ασθένεια πέθανε την 26/10 στην Κόνιτσα ο Θεοδ. (Δόσιας) Βεκιάρης και κηδεύτηκε την 27η από το Ναό Αγ. Νικολάου (Ηλικία 68 χρονων).
- Στις 13/10 πέθανε ο Νικόλ. Τέφος από την Πηγή σε ηλικία 57 χρόνων.

- Την 1/10 πέθανε στην Καστάνιανη η 96άχρονη Γιανούλα Δάρλα.
- Στις 29/10 πέθανε στην Πλαγιά σε βαθύ γήρας ο Αριστείδης Παπαθανασίου.
- Στις 30/10 πέθανε ο λαουτιέρης Σταύρος Σιαρρέας στην Καλλιθέα (85 χρονών).

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ – ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ

	Δολ		
Παπαζήσης Σωτήρης, Αυστραλία	100	Χατζής Διομήδης Αθήνα	1.000
Παπαναστασίου Βασίλης, Αυστραλία ..	50	Σακκάς Γεώργιος, Αθήνα	1.000
Βάγκας Γιάννης, Αυστραλία	30	Πλατής Θωμάς, Αλεξάνδρεια	1.000
Μουσιδής Γιώργος, Αυστραλία	25	Τζιάτζιος Μιχ. Λάρισα	1.000
Τσαρουχάν Δημήτριος USA	50	Αντωνιάδης Φώτης, Οξυά	1.000
Αδελφότητα Επαρχίας Κόνιτσας, ο «Σμόλικας» US.A.	30	Μάλιακας Βασιλ. Αθήνα	1.000
Τζιάλλας Λευτέρης USA.	30	Καρράς Χρήστος, Ηλιόραχη	1.000
Γιούσος Γιώργος, USA	25	Γιαννούσης Χρήστος, Γιάννενα	1.000
		Μέντζιος Μάνθος Αθήνα	1.000
	Δρχ.	Ζωγράφος Ευριπίδης, Αθήνα	1.000
Πηγαδάς Πέτρος, Αυστραλία	3.000	Χριστοδούλου Λευτέρης, Ηγουμενίτσα	1.000
Τσάνος Νίκος Ιταλία	2.800	Οικονόμου – Σταματάκη, Ειρήνη, Αθήνα	1.000
Σχοινάς Νίκος Αθήνα	3.000	Καρανίκας Αναστάσιος, Αθήνα	1.000
Αθανασούλης Γιώργος, Αθήνα	3.000	Καλογήρου Ανδρέας, Αθήνα	1.000
Γκότζος Θωμάς, Αθήνα	2.000	Ανδρέου Οδυσσέας, Κόνιτσα	1.000
Ζαχαροπούλου – Κοκκινοπούλου Ευλ. Αθήνα	2.000	Κουκέσης Βασίλης, Κόνιτσα	1.000
Τσίλης Δημήτριος, Αθήνα	2.000	Ευαγγελίδη Βασιλική, Αθήνα	1.000
Μήτσης Βασίλης, Πλαγιά	2.000	Καλτσούνης Κώστας, Κλειδωνιά	1.000
Γώγου – Χριστοδούλου Αλεξάνδρα, Βουδαπέστη	1.500	Πανταζής Νίκος, Αίγιο	1.000
Θεοδωρίδης Δημήτριος Θεσ/κη	1.500	Λαμπρίδης Κώστας, Θεσ/κη	1.000
Τσιατσιάς Βασίλης, Αθήνα	1.500	Τζουμέρκας Νικ., Αθήνα	1.000
Σδούκος Κώστας, Αγρίνιο	1.500	Μήτσικας Νεοπτόλεμος, Αθήνα	1.000
Κουτρομπίνας Χρήστος, Κορωπί ...	1.500	Κόντος Βαγγέλης, Αθήνα	1.000
Στεφάνου Δημήτριος, Αθήνα	1.000	Γκότζος Αλέκος, Κόνιτσα	1.000
Κίτσιος Σταύρος, Αθήνα	1.000	Ζιώγα Αγγελική, Ηγουμενίτσα	1.000
Κολέτση Κλεοπάτρα, Αθήνα	1.000	Λιάτσος Διομήδης, Αθήνα	1.000
Πορφυριάδης Θανάσης, Αίγιο	1.000	Τάτης Παύλος, Πληκάτι	1.000
Κωστάκης Βασίλης, Αθήνα	1.000	Τζουμέρκας Πασχάλης, Αθήνα	1.000
Ζακόπουλος Χρήστος, Γιάννινα	1.000	Μάτσης Αριστείδης, Αθήνα	1.000
Ζούνης Ιωάννης, Θεοτόκος	1.000	Ρούβαλης Παναγιώτης, Βόλος	1.000
Κεφάλας Θεόδωρος, Θεσ/κη	1.000	Μπαλασοπούλου Ελένη, Πάτρα	1.000
Λάκκας Κώστας, Κόνιτσα	1.000	Γαζώνας Βαγγέλης Σουφλί	1.000
Γεράσης Αθανάσιος Αθήνα	1.000	Τσινασλανίδης Αλέκος, Φιλιάτες	1.000
Βλάνος Παναγιώτης, Κόνιτσα	1.000	Χουλιάρας Παύλος, Αθήνα	1.000
Θεοδώρου – Στράτου Άννα Κόνιτσα	1.000	Ράππος Νίκος, Καματερό	1.000
Πορφυριάδης Δημήτριος, Εξοχή	1.000	Μαστροθεόδωρος Θανάσης, Ν. Χαλκηδόνα	1.000
Ευαγγελίδη – Ζωγράφου Ιωάννα, Κόνιτσα	1.000	Λούδας Θανάσης, Αθήνα	1.000
Ζάρος Χρήστος, Κόνιτσα	1.000	Μούχος Νίκος, Αθήνα	1.000
Κουρτίνος Δημ. Βόλος	1.000	Δαγκοβάνος Γιώργος, Αθήνα	1.000
		Γκόρτσος Απόστολος, Αθήνα	1.000